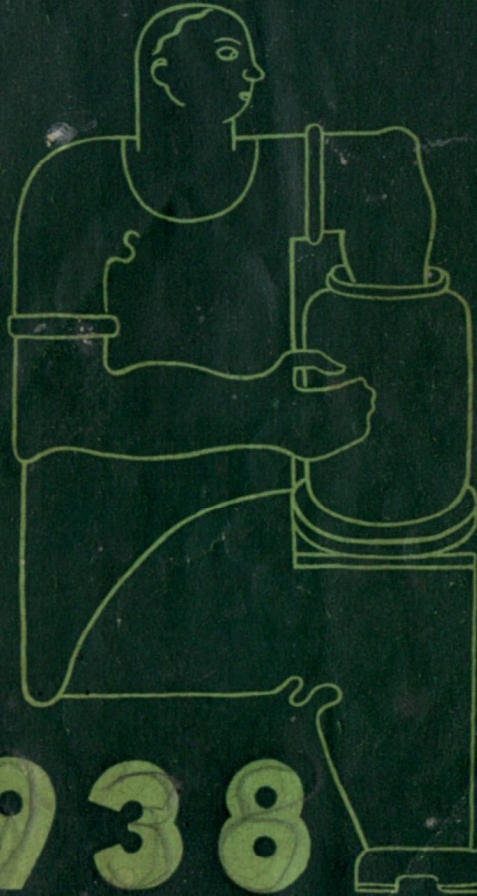

— KOOPERATIVAS

ALMANACK

— 1938

7 1/2 25

Till KF anslutna konsumtionsföreningars
utveckling åren 1908-1936

År	Antal föreningar som redovisat 1)	Antal försäljningsställen	De anslutna förens medl.-ant. i tusental	Antal anställda	Omsättning 2)	Överskott 2)	Eget kapital 2)			
							Inlatskapital	Reservfond	Övriga fonder	Summa
08	360	360	68	1,006	22,0	0,9	1,1	0,3	0,1	1,5
09	367	367	72	1,008	22,6	0,9	1,2	0,4	0,1	1,7
10	370	370	73	1,031	22,8	0,9	1,4	0,4	0,1	1,9
11	446	446	86	1,215	25,4	1,1	1,7	0,6	0,2	2,5
12	490	490	95	1,307	29,4	1,3	1,8	0,7	0,3	2,8
13	534	534	105	1,482	33,4	1,5	2,1	0,9	0,3	3,5
14	583	739	119	1,672	40,8	1,8	2,6	1,1	0,4	4,1
15	683	852	133	2,026	54,6	2,1	3,1	1,3	0,6	5,0
16	783	1,060	171	2,606	81,6	3,0	4,2	1,7	0,7	6,6
17	771	1,207	200	2,989	105,8	3,6	5,9	2,3	1,3	9,5
18	790	1,332	214	3,274	145,4	4,0	7,8	2,8	2,0	12,6
19	879	1,540	233	3,940	216,1	5,6	11,1	3,5	2,6	17,2
20	889	1,592	241	4,348	255,4	7,4	14,0	4,4	3,6	22,0
21	896	1,669	255	4,592	227,7	6,5	15,8	5,7	4,3	25,8
22	882	1,786	259	5,114	200,6	6,9	16,6	6,5	4,6	27,7
23	874	1,906	274	5,645	208,5	8,6	17,9	7,7	5,0	30,6
24	868	2,090	292	6,451	234,0	10,5	19,5	9,2	6,0	34,7
25	864	2,229	315	6,904	259,7	11,5	21,7	10,8	7,0	39,5
26	838	2,411	339	7,489	265,1	12,4	24,6	12,6	7,9	45,1
27	819	2,626	366	8,221	286,1	13,7	27,5	14,6	10,6	52,7
28	795	2,820	392	9,285	314,5	14,9	30,0	17,0	12,2	59,2
29	761	3,080	422	10,044	329,1	15,7	33,2	19,5	14,0	66,5
30	731	3,302	451	10,725	342,5	16,5	36,0	21,8	16,0	73,8
31	697	3,510	481	11,619	348,0	16,8	38,8	24,5	17,4	80,7
32	675	3,716	513	12,163	350,8	16,5	40,3	27,0	19,6	86,9
33	650	3,868	534	12,463	351,0	16,5	42,2	29,4	20,5	92,1
34	635	3,990	551	13,091	376,4	17,6	44,5	32,0	22,8	99,1
35	624	4,144	568	13,803	410,4	18,8	46,1	34,6	25,0	105,7
36	633	4,340	585	14,721	437,8	19,9	48,1	37,4	26,6	112,0

1) S. H. F. och dess föreningar räknade som en t. o. m. 1931.

2) Siffrorna ange miljoner kr.

ALMANACK

FÖR ÅRET
EFTER FRÅLSARENS KRISTI FÖDELSE

1938

TILL LULEÅ HORISONT
BELÄGEN VID 65 GRAD. 35 MIN. POLHÖJD
SAMT 16 TIDSMINUTERS OCH 23 TIDS-
SEKUNDERS MERIDIANSKILLNAD
ÖSTER OM STOCKHOLM

EFTER KUNGL. MAJ:TS NÅDIGSTE STADGANDE
MED UTESLUTANDE PRIVILEGIUM UTGIVEN AV
DESS VETENSKAPSAKADEMI

UPPSALA
HOVIST & WIKSELLS
KTRYCKERI-A.-B.

EXEMPLAR
SÄLJES HÄFTAT OCH
SKURET FÖR 25 ÖRE

säv av
rik-
me-
frä-
ell-
fö-
äst
den 9,8 May 1938

KONUNGAHUSET.

OSCAR GUSTAF V ADOLF, Sveriges Konung. Född den 16 juni 1858. Uppsteg på tronen den 8 dec. 1907. Förmäld den 20 sept. 1881 med *Sophie Maria Victoria*, Prinsessa av Baden. Född den 7 aug. 1862, död den 4 april 1930.

Söner (1—2):

- OSCAR FREDRIK WILHELM OLAF GUSTAF ADOLF, Sveriges Kronprins, Hertig av Skåne. Född den 11 nov. 1882. Förmäld 1:o den 15 juni 1905 med *Margaret Victoria Augusta Charlotte Norah*, Prinsessa av Stora Britannien och Irland. Född den 15 jan. 1882, död den 1 maj 1920; 2:o den 3 nov. 1923 med

LOUISE ALEXANDRA MARIE IRÈNE, Sveriges Kronprinsessa, Hertiginna av Skåne. Född den 13 juli 1889.

Barn i första äktenskapet:

GUSTAF ADOLF OSCAR FREDRIK ARTHUR EDMUND, Sveriges Arvfurste, Hertig av Västerbotten. Född den 22 april 1906. Förmäld den 20 okt. 1932 med

SIBYLLA CALMA MARIE ALICE BATHILDIS FEODORA, Sveriges Prinsessa, Hertiginna av Västerbotten. Född den 18 jan. 1908.

Döttrar:

MARGARETHA DESIRÉE VICTORIA, Sveriges Prinsessa. Född den 31 okt. 1934.

BIRGITTA INGBORG ALICE, Sveriges Prinsessa. Född den 19 jan. 1937.

INGRID VICTORIA SOFIA LOUISE MARGARETA, Sveriges Prinsessa. Född den 28 mars 1910. Förmäld den 24 maj 1935 med CHRISTIAN FREDERIK FRANZ MICHAEL CARL VALDEMAR GEORG, Kronprins av Danmark och Island.

BERTIL GUSTAF OSCAR CARL EUGEN, Sveriges Arvfurste, Hertig av Halland. Född den 28 febr. 1912.

CARL JOHAN ARTHUR, Sveriges Arvfurste, Hertig Dalarna. Född den 31 okt. 1916.

- CARL WILHELM LUDVIG, Sveriges Arvfurste, Hertig Södermanland. Född den 17 juni 1884.

OSCAR CARL WILHELM, Sveriges Arvfurste, Hertig av Västergötland. Född den 27 febr. 1861. Förmäld den 27 aug. 1897 med

INGEBORG CHARLOTTA CAROLINA FREDRIKA LOVISA, Sveriges Prinsessa, Hertiginna av Västergötland. Född den 2 aug. 1878.

Barn:

MARGARETHA SOFIA LOVISA INGBORG, Sveriges Prinsessa. Född den 25 juni 1899. Förmäld den 22 maj 1919 med AXEL CHRISTIAN GEORG, Prins av Danmark.

MÄRTHA SOFIA LOVISA DAGMAR THYRA, Sveriges Prinsessa. Född den 28 mars 1901. Förmäld den 21 mars 1929 med OLAV, Norges Kronprins.

CARL GUSTAF OSCAR FREDRIK CHRISTIAN, Sveriges Arvfurste, Hertig av Östergötland. Född den 10 jan. 1911.

EUGEN NAPOLEON NICOLAUS, Sveriges Arvfurste, Hertig av Närke. Född den 1 aug. 1865.

OSCAR CARL AUGUST Prins Bernadotte, Greve af Wisborg, född den 15 nov. 1859, förmäld den 15 mars 1888 med EBBA HENRIETTA Munck af Fulkila, Prinsessa Bernadotte, Grevinna af Wisborg, född den 24 okt. 1858.

Tideräkning.

År 1938 efter Kristi födelse är det 15:e i solcirkeln eller söndagskändringen. Söndagsbokstaven är B. Påskterminen inträffar den 14 april.

Tecknens förklaring.

★ sön- och helgdagar.	☿	planeten Venus.	t	timmar.
☉ solen.	♂	" Mars.	m	minuter.
☾ månen.	♃	" Jupiter.	kl.	klockan.
● nymåne.	♄	" Saturnus.	l.	eller.
● första kvarteret.	u.	upp.	(nedfytning till
○ fullmåne l. nedan.	n.	ned.)	efterföljande dag.
● sista kvarteret.	f	förmiddagen.)	uppfytning till
	e	eftermiddagen.)	föregående dag.

I kolumnen för månens upp- eller nedgång betecknar ett streck (—), att månen den dagen ej uppgår eller ej nedgår. Tiderna för solens och månens upp- och nedgång äro beräknade för deras medelpunkt.

Sveriges gemensamma borgerliga tid.

Enligt Konungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 16 juni 1899 skall såväl i rättsligt som i borgerligt hänseende tiden för alla orter inom riket från och med år 1900 beräknas lika med medelsoltiden för den meridian, som i tid räknat är belägen på en timmes östligt avstånd från meridianen för det engelska centralobservatoriet i Greenwich, eller 12 minuters och 14 sekunders västligt avstånd från meridianen för Stockholms (gamla) observatorium.

Giv, o Jesu, fröjd och lycka!		Upp Ned		Upp Ned	
Det nya året. Ev. Luk. 2: 21. Högm. Joh. 14: 13. Aft. Ps. 121: 1-8.					
1 L	★ Nyårsdagen	● 7.58 e	9.57 1.13	9. 7f	1.33e
2 S	★ Sönd. e. Nyår Dopet. Ev. Matt. 3: 13-17. Högm. Joh. 1: 29-34. Svea Aft. Kol. 2: 9-15.	○ u. 9.37 f	9.55 1.15	9.21 f	2.57 e
3 M	Alfred	○ närmast	9.53 1.18	9.29 f	4.25 e
4 T	Rut		9.52 1.21	9.33 f	5.55 e
5 O	Hanna	♂ n. 8.18 e	9.50 1.24	9.36 f	7.24 e
Ljusets uppgång. Ev. Matt. 2: 1-12. Högm. Joh. 8: 12. Aft. 2 Kor. 4: 3-6.					
6 T	★ Trettondedag Jul		9.48 1.27	9.37 f	8.54 e
7 F	August		9.45 1.30	9.40 f	10.24 e
8 L	Erland	♀ n. 3.30 e	9.43 1.33	9.41 f	11.58 e
Jesus säsonmlärlunge och lärare. Ev. Luk. 2: 42-52.					
9 S	★ 1 e. Trett.-d. Högm. Joh. 7: 14-18. Aft. Ps. 84: 2-13.	● 3.13 e	9.41 1.37	9.45 f	—
10 M	Sigurd		9.38 1.40	9.50 f	1.36 f
11 T	Hugo		9.36 1.43	9.59 f	3.18 f
12 O	Frیدهborg	♂ n. 9.54 e	9.33 1.47	10.16 f	5. of
13 T	Knut		9.30 1.50	10.53 f	6.32 f
14 F	Felix		9.28 1.54	0. 1e	7.35 f
15 L	Laura	○ närmast	9.25 1.57	1.39 e	8. 9f
Jesu närvaro helgar hemmet. Ev. Joh. 2: 1-11. Högm. Joh. 4: 5-26. Aft. 2 Tim. 1: 3-5.					
16 S	★ 2 e. Trett.-d. Högm. Joh. 4: 5-26. Aft. 2 Tim. 1: 3-5.	○ 6.53 f	9.22 2. 1	3.28 e	8.25 f
17 M	Hjalmar	♀ u. 9.29 f	9.19 2. 5	5.18 e	8.35 f
18 T	Hilda		9.16 2. 8	7. 2e	8.38 f
19 O	Henrik		9.13 2.12	8.42 e	8.42 f
20 T	Fabian	♂ n. 8.48 e	9.10 2.16	10.18 e	8.44 f
21 F	Agnes		9. 6 2.19	11.51 e	8.46 f
22 L	Vincent	♀ n. 3.0 e	9. 8 2.23	—	8.49 f
Jesu makt att skapa tro på jorden. Ev. Matt. Högm. Joh. 8: 1-13. Högm. Joh. 4: 27-42. Aft. Hebr. 11: 1-22.					
23 S	★ 3 e. Trett.-d. Högm. Joh. 8: 1-13. Högm. Joh. 4: 27-42. Aft. Hebr. 11: 1-22.	● 9.9 f	9. 0 2.27	1.22 f	8.53 f
24 M	Emilia		8.57 2.31	2.52 f	8.59 f
25 T	Erika		8.54 2.35	4.18 f	9.11 f
26 O	Paulus	♂ n. 9.8 e	8.50 2.38	5.35 f	9.34 f
27 T	Botilda		8.47 2.42	6.34 f	10.15 f
28 F	Göte	○ fjärmast	8.44 2.46	7.10 f	11.19 f
29 L	KARL		8.40 2.50	7.29 f	0.40 e
30 S	Valter		8.40 2.50	7.29 f	0.40 e
Jesu makt att hjälpa i fara och övergivenhet. Ev. Matt. 8: 23-27. Högm. Joh. 6: 66-69. Aft. Hebr. 11: 23-40.					
30 S	★ 4 e. Trett.-d. Matt. 8: 23-27. Högm. Joh. 6: 66-69. Aft. Hebr. 11: 23-40.	● 2.35 e	8.37 2.54	7.40 f	2. 7e
31 M	Gunhild		8.33 2.58	7.44 f	3.37 e

		Upp Ned		Upp Ned	
1 T	Max	♀ n. 2.48 e	8.30 3. 1	7.48 f	5. 7e
2 O	Kyndelsmässod.		8.26 3. 5	7.51 f	6.37 e
3 T	Disa		8.23 3. 9	7.53 f	8. 8e
4 F	Ansgar		8.19 3.13	7.55 f	9.41 e
5 L	Agata	♂ n. 9.8 e	8.16 3.16	7.58 f	11.16 e
Uppenbarelse. Ev. Luk. 2: 22-32. Högm. Joh. 1: 16-18. Aft. Ps. 100: 1-5.					
6 S	★ 5 e. Trett.-d. Marie kyrkog.-dag 1. Kyndelsm.-dagen		8.12 3.20	8. 3f	—
7 M	Dorotea	♀ u. 8.14 f	8. 9 3.24	8.11 f	0.54 f
8 T	Rikard	● 1.32 f	8. 5 3.27	8.24 f	2.34 f
9 O	Berta		8. 2 3.31	8.51 f	4. 7f
10 T	Fanny		7.58 3.35	9.43 f	5.21 f
11 F	Eugenia	♂ n. 8.16 e	7.55 3.38	11. 5f	6. 6f
12 L	Yngve	○ närmast	7.51 3.42	0.46 e	6.29 f
Evelina					
Allt av nåd. Ev. Matt. 20: 1-16. Högm. Matt. 19: 27-30. Aft. 1 Kor. 3: 7-23.					
13 S	★ Septuagesima		7.47 3.45	2.33 e	6.41 f
14 M	Agne	○ 6.14 e	7.44 3.49	4.19 e	6.48 f
15 T	Valentin		7.40 3.53	6. 2e	6.53 f
16 O	Sigfrid	♀ n. 4.7 e	7.36 3.56	7.41 e	6.56 f
17 T	Julia		7.33 4. 0	9.17 e	6.59 f
18 F	ALEXANDRA		7.29 4. 3	10.51 e	7. 2f
19 L	Frida		7.25 4. 7	—	7. 6f
19 L	Gabriella		7.25 4. 7	—	7. 6f
Guds ord. Ev. Luk. 8: 4-15. Högm. Joh. 12: 35-38. Aft. Jes. 55: 6-11.					
20 S	★ Sexagesima	♂ n. 9.30 e	7.22 4.10	0.23 f	7.12 f
21 M	Hulda		7.18 4.14	1.52 f	7.22 f
22 T	Hilding	● 5.24 f	7.14 4.17	3.14 f	7.40 f
23 O	Martina	♀ u. 7.12 f	7.11 4.21	4.21 f	8.14 f
24 T	Torsten	○ fjärmast	7. 7 4.24	5. 6f	9. 9f
25 F	Mattias		7. 3 4.27	5.32 f	10.23 f
26 L	Sigvard		7. 0 4.31	5.46 f	11.44 f
26 L	Torgny		7. 0 4.31	5.46 f	11.44 f
Lidandets väg. Ev. Luk. 18: 31-43. Högm. Joh. 12: 20-33. Aft. Ps. 40: 8-10.					
27 S	★ Fastlagssönd.	♂ n. 7.26 e	6.56 4.34	5.54 f	1.15 e
28 M	Lage		6.52 4.38	5.59 f	2.45 e
28 M	MARIA		6.52 4.38	5.59 f	2.45 e

		⊙		☾		
		Upp	Ned	Upp	Ned	
1 T	Albin	♀ n. 5.16 e	6.48	4.41	6. 3f	4.16 e
2 O	Ernst	● 6.40 f	6.45	4.44	6. 6f	5.47 e
3 T	Gunborg		6.41	4.48	6. 8f	7.20 e
4 F	Adrian		6.37	4.51	6.12f	8.56 e
5 L	Tora	♂ n. 9.50 e	6.34	4.54	6.16f	10.34 e
<i>Botdagen. Ev. Matt. 11:20—24.</i>						
6 S	★ 1 i Fastan. 1 Bönd.	Predikotexter enl. årets böndagsplakat.				
	Ebba		6.30	4.58	6.24f	—
7 M	Ottilia		6.26	5. 1	6.36f	0.14f
8 T	Filippa	2 u. 6.22 f	6.22	5. 4	6.59f	1.49f
9 O	Torbjörn	● 9.35 f	6.19	5. 7	7.41f	3. 8f
10 T	Edla		6.15	5.11	8.51f	4. 2f
11 F	Edvin	☾ närmast	6.11	5.14	10.23f	4.31f
12 L	VIKTORIA	♂ n. 6.46 e	6. 7	5.17	0. 4e	4.47f
<i>Den kämpande tron. Ev. Matt. 15: 21—28.</i>						
13 S	★ 2 i Fastan	Högm. Luk. 7:36—50. Aft. 1 Mos. 32:24—29.				
	Greger		6. 4	5.20	1.47e	4.57f
14 M	Matilda		6. 0	5.23	3.28e	5. 2f
15 T	Kristofer	♀ n. 6.28 e	5.56	5.27	5. 6e	5. 7f
16 O	Herbert	○ 6.15 f	5.52	5.30	6.49e	5.10f
17 T	Gertrud		5.49	5.33	8.18e	5.14f
18 F	Edvard		5.45	5.36	9.51e	5.18f
19 L	Josef		5.41	5.40	11.22e	5.23f
<i>Den sista samvaron. Angrepp och försvar. Ev. Luk. 11:14—28.</i>						
20 S	★ 3 i Fastan	Högm. Luk. 22:31—38.1. Joh. 7:19—31. Aft. Ps. 116:1—9.				
	Joakim	♂ n.10.14 e	5.37	5.43	—	5.32f
21 M	Bengt	Vårdagjämningen	5.34	5.46	0.48f	5.48f
22 T	Viktor	2 u. 5.28 f	5.30	5.49	2. 0f	6.15f
23 O	Gerda	☾ fjärmast	5.26	5.52	2.56f	7. 2f
24 T	Gabriel	● 2.6 f	5.22	5.56	3.30f	8. 8f
<i>Bebådelsen. Ev. Luk. 1:26—38. Högm. Luk. 1:39—45. Aft. Jes. 49:5, 6.</i>						
25 F	★ Marie bebådelsed.		5.18	5.59	3.50f	9.26f
26 L	Emanuel		5.15	6. 2	4. 1f	10.52f
<i>Jesus gripes och rannsakas. Bröd åt dem som hungra. Ev. Joh. 6:1—15.</i>						
27 S	★ Midf.-sönd.	Högm. Mark. 14: 43—50.1. Joh. 6: 24—36. Aft. Ps. 42: 2—12.				
	Rudolf	♂ n. 6.1 e	5.11	6. 5	4. 7f	0.20e
28 M	Malkolm		5. 7	6. 8	4.12f	1.49e
29 T	Jonas		5. 3	6.11	4.16f	3.20e
30 O	Holger		5. 0	6.15	4.19f	4.52e
31 T	Ester	● 7.52 e	4.56	6.18	4.22f	6.29e

		⊙		☾		
		Upp	Ned	Upp	Ned	
1 F	Harald	♀ n. 7.57 e	4.52	6.21	4.27f	8. 8e
2 L	Gudmund		4.48	6.24	4.34f	9.49e
<i>Jesus dömes. Vårande hat. Ev. Joh. 8:46—59. Högm. Luk. 23:1—12.</i>						
3 S	★ 5 i Fastan	1. Joh. 11:47—57. Aft. Ps. 69:7—17.				
	Ferdinand		4.44	6.27	4.45f	11.28e
4 M	Ambrosius	♂ n.10.39 e	4.41	6.31	5. 5f	—
5 T	Nanna	☾ närmast	4.37	6.34	5.42f	0.54f
6 O	VILHELM		4.33	6.37	6.44f	1.56f
7 T	Ingemund	● 4.10 e	4.29	6.40	8.10f	2.34f
8 F	Hemming	2 u. 4.23 f	4.25	6.43	9.47f	2.53f
9 L	Otto		4.22	6.47	11.27f	3. 5f
<i>Avsked. Ev. Joh. 12:1—16.</i>						
10 S	★ Palmsöndagen	Högm. 1 Kor. 11: 23—29. Aft. Joh. 6: 32—35.				
	Ingvar		4.18	6.50	1. 6e	3.12f
11 M	Ulf		4.14	6.53	2.42e	3.17f
12 T	Julius	♂ u. 4.30 f	4.10	6.57	4.17e	3.20f
13 O	ARTUR		4. 6	7. 0	5.51e	3.24f
14 T	Tiburtius	○ 7.21 e	4. 3	7. 3	7.24e	3.28f
<i>Jesu korsfästelse. Ev. Luk. 23:32—43.</i>						
15 F	★ Långfredagen	Högm. 5:e akten. Aft. 6:e akten.				
	Olivia		3.59	7. 6	8.55e	3.34f
16 L	Patrik	♀ n. 9.22 e	3.55	7.10	10.23e	3.42f
<i>Kristi uppståndelse. Ev. Mark. 16:1—8.</i>						
17 S	★ Påskdagen	Högm. Joh. 20:10—18. Aft. 1 Kor. 15:12—21.				
	Elias		3.51	7.13	11.42e	3.54f
<i>Uppståndelsens vittnen. Ev. Luk. 24:13—35.</i>						
18 M	★ Annand. Påsk	Högm. Joh. 20:1—10. Aft. 2 Kor. 6:14—21.				
	Valdemar		3.47	7.16	—	4.17f
19 T	Olavus Petri	♂ n.11.7 e	3.44	7.20	0.46f	4.56f
20 O	Amalia	☾ fjärmast	3.40	7.23	1.28f	5.54f
21 T	Anselm		3.36	7.27	1.53f	7. 8f
22 F	Albertina	● 9.14 e	3.32	7.30	2. 7f	8.30f
23 L	Georg	2 u. 3.25 f	3.29	7.33	2.15f	9.56f
<i>Herren lever. Ev. Joh. 20:19—31.</i>						
24 S	★ 1 e. Påsk	Högm. Joh. 21:1—14. Aft. App. 3:12—20.				
	Vega		3.25	7.37	2.21f	11.23f
25 M	Markus		3.21	7.40	2.25f	0.51e
26 T	Teresia		3.17	7.44	2.28f	2.22e
27 O	Engelbrekt	♂ u. 3.31 f	3.14	7.47	2.32f	3.55e
28 T	Ture		3.10	7.51	2.36f	5.33e
29 F	Tyko		3. 6	7.54	2.42f	7.14e
30 L	Mariana	● 6.28 f	3. 2	7.58	2.52f	8.57e

		☉		☾			
		Upp	Ned	Upp	Ned		
1 S	★ 2 e. Påsk Valborg	<i>Herde och får.</i> Ev. Joh. 10:11-16. Högm. Matt. 9:36-38. Aft. Hebr. 13:20, 21.		2.59	8.1		
2 M	Filip	☾	närmast	2.55	8.5		
3 T	Göta			2.51	8.8		
4 O	Monika			2.47	8.12		
5 T	Gothard			2.43	8.15		
6 F	Sigmund	●	10.24 e	2.40	8.19		
7 L	Gustava			2.36	8.23	nedgång	
8 S	★ 3 e. Påsk. 2 Bönd. Åke	<i>Reformationsdagen.</i> Ev. Matt. 11:25-30. Predikotexter enl. årets böndagsplakat.		2.32	8.26		
9 M	Jonatan			2.28	8.30		
10 T	Esbjörn			2.25	8.34		
11 O	MÄRTA			2.21	8.37		
12 T	CHARLOTTA			2.17	8.41		
13 F	Linnea			2.13	8.45		
14 L	Halvard	○	9.39 f	2.10	8.48	upp- och	
15 S	★ 4 e. Påsk SOFIA	<i>Nyttan av Jesus bortgång.</i> Ev. Joh. 16:5-15. Högm. Joh. 17:9-17. Aft. Hebr. 13:12-16.		2.6	8.52		
16 M	Hilma			2.2	8.56		
17 T	Rebecka			1.59	9.0		
18 O	Erik	☾	fjärmast	1.55	9.3		
19 T	Alrik			1.51	9.7		
20 F	KAROLINA			1.48	9.11		
21 L	Konstantin			1.44	9.15	planeternas	
22 S	★ Bönsöndagen Henning	<i>Bönen.</i> Ev. Joh. 16:23-33. Högm. Joh. 17:18-23. Aft. Hebr. 7:23-27.		1.40	9.18		
23 M	DESIDERIA	●	1.36 e	1.37	9.22		
24 T	Ragnvald			1.33	9.26		
25 O	Urban			1.29	9.30		
26 T	★ Kristi himmelsf.-d. Vilhelmina	<i>Frånförnedring till upphöjelse.</i> Ev. Mark. 16:14-20. Högm. Joh. 17:24-26. Aft. Ps. 110:1-3.		1.26	9.34		
27 F	Blenda			1.22	9.37		
28 L	INGEBORG			1.19	9.41	nens	
29 S	★ 6 e. Påsk Baltsar	<i>Förbitandets av Anden.</i> Ev. Joh. 15:26-16:4. Högm. Matt. 10:24-31. Aft. Kol. 3:1-10.		1.15	9.45		
30 M	Fritjof	●	3.0 e	1.12	9.49		
31 T	Isabella	☾	närmast	1.8	9.53	Må.	

		☉		☾			
		Upp	Ned	Upp	Ned		
1 O	Nikodemus	1.5	9.56				
2 T	Rutger	1.1	10.0				
3 F	Ingemar	0.58	10.4			till	
4 L	Holmfrid	0.55	10.7				
5 S	★ Pingstdagen Bo	<i>Andens utgång.</i> Ev. Joh. 14:23-31. Högm. Joh. 7:37-39. Aft. Ef. 2:17-22.		●	5.32 f	0.51	10.11
6 M	★ Annand. Pingst GUSTAV	<i>Andens väg genom världen.</i> Ev. Joh. 8:16-21. Högm. Joh. 6:44-47. Aft. 1 Kor. 12:12-30.		0.48	10.15		
7 T	Robert			0.45	10.18		
8 O	Salomon			0.42	10.22		
9 T	Börje			0.39	10.25		
10 F	Svante			0.36	10.28		
11 L	BERTIL			0.33	10.31	i anseende	
12 S	★ Hel. Trefaldighets d. Eskil	<i>Andens nya liv.</i> Ev. Joh. 3:1-15. Högm. Joh. 15:1-9. Aft. 1 Joh. 3:1-9.		○	0.47 f	0.31	10.34
13 M	Aina	☾	fjärmast	0.28	10.37		
14 T	Håkan			0.26	10.40		
15 O	Justina			0.24	10.42		
16 T	Axel			0.22	10.44		
17 F	Torborg			0.20	10.46		
18 L	Björn			0.19	10.47	månader	
19 S	★ 1 e. Tref. Germund	<i>Oersättliga värden.</i> Ev. Luk. 16:19-31. Högm. Luk. 12:13-21. Aft. Jak. 4:13-16.		0.18	10.48		
20 M	Flora			0.17	10.49		
21 T	Alf	●	2.52 f	0.17	10.49		
22 O	Paulina	<i>Sommarsolståndet</i>		0.17	10.49		
23 T	ADOLF			0.17	10.49		
24 F	★ D. hel. Johs döpsdag 1. Midsommardagen	<i>Jord och himmel.</i> Ev. Luk. 1:57-80. Högm. Luk. 1:5-25. Aft. Apg. 17:22-31.		0.17	10.48		
25 L	David			0.18	10.47	för	
26 S	★ 2 e. Tref. Rakel	<i>Kallelsen till Guds rike.</i> Ev. Luk. 14:16-24. Högm. Luk. 14:25-35. Aft. 1 Kor. 1:26-31.		0.20	10.46		
27 M	Selma	●	10.10 e	0.22	10.45		
28 T	Leo	☾	närmast	0.24	10.43		
29 O	Petrus			0.26	10.41		
30 T	Elof			0.28	10.39	äro	

		⊙		☾		
		Upp	Ned	Upp	Ned	
1F	Aron	0.31	10.36			
2L	Rosa	0.34	10.34			
3S	★ 3 e. Tref.	<i>Guds förekommande nåd.</i> Ev. Luk. 15:1—10. Högm. Luk. 15:11—32. Aft. Rom. 4:1—8.				
	Aurora	⊙ fjärmast	0.37	10.31	icke utsatta.	
4M	Ulrika	● 2.47 e	0.41	10.28		
5T	Melker		0.44	10.25		
6O	Esaias		0.47	10.22		
7T	Klas		0.50	10.19		
8F	Kjell		0.54	10.16		
9L	Götilda		0.58	10.12		
10S	★ 4 e. Tref. 3 Bönd.	<i>Missionsdagen.</i> Ev. Matt. 28:18—20. Predikotexter enl. Årets böndagsplakat.				
	Anund	☾ fjärmast	1. 1	10. 9		nätterna
11M	Eleonora	○ 4.4 e	1. 5	10. 6		
12T	Herman		1. 9	10. 2		
13O	Joel		1.12	9.59		
14T	Folke		1.16	9.55		
15F	Ragnhild		1.20	9.52		
16L	Reinhold		1.23	9.48		
17S	★ 5 e. Tref.	<i>Lärjungaskapet.</i> Ev. Luk. 5:1—11. Högm. Joh. 1:35—51. Aft. 1 Mos. 12:1—4.				
	Alexis		1.27	9.45	ljusa	
18M	FREDRIK		1.31	9.41		
19T	Sara		1.34	9.38		
20O	MARGARETA	● 1.19 e	1.38	9.34		
21T	Johanna		1.42	9.30		
22F	Magdalena		1.46	9.27		
23L	Emma	<i>Rötm. börj.</i>	1.49	9.23		
24S	★ 6 e. Tref.	<i>Guds lag.</i> Ev. Matt. 5:20—26. Högm. Matt. 5:17—19. Aft. Jes. 5:8—16.				
	Kristina		1.53	9.19	de	
25M	Jakob		1.57	9.16		
26T	Jesper	☾ närmast	2. 1	9.12		
27O	Marta	● 4.54 f	2. 4	9. 8		
28T	Botvid		2. 8	9. 5		
29F	Olof		2.12	9. 1		
30L	Algot		2.15	8.57		
31S	★ Kristi förklarings dag	<i>På förklaringsens berg.</i> Ev. Matt. 17:1—8. Högm. Joh. 18:31, 32. Aft. 2 Kor. 12:2—9.				
	Elin		2.19	8.53		

		⊙		☾		
		Upp	Ned	Upp	Ned	
1M	Per	♀ n. 9.3 e	2.23	8.50	11.37f	8.25e
2T	Karin		2.26	8.46	1. 9e	8.32e
3O	Tage	● 3.0 f	2.30	8.42	2.38e	8.44e
4T	Arne		2.34	8.39	4. 0e	9. 2e
5F	Ulrik	♂ u. 1.54 f	2.37	8.35	5.10e	9.34e
6L	Sixten		2.41	8.31	6. 1e	10.23e
7S	★ 8 e. Tref.	<i>Villfarelse.</i> Ev. Matt. 7:15—21. Högm. Matt. 7:13, 14. Aft. Gal. 8:1—4.				
	Arnold	4 u. 8.30e	2.44	8.27	6.33e	11.30e
8M	Sylvia	☾ fjärmast	2.48	8.24	6.52e	—
9T	Roland		2.51	8.20	7. 3e	0.48f
10O	Lars		2.55	8.16	7.10e	2.11f
11T	Susanna	○ 6.57 f	2.58	8.12	7.16e	3.86f
12F	Klara	‡ u. 8.32e	3. 2	8. 8	7.20e	5. 2f
13L	Hillevi		3. 5	8. 5	7.24e	6.28f
14S	★ 9 e. Tref.	<i>Förvaltning under ansvar.</i> Ev. Luk. 18:1—9. Högm. Luk. 12:42—48. Aft. Ord. 6:6—11.				
	Ebbe		3. 9	8. 1	7.28e	7.54f
15M	Stella		3.12	7.57	7.33e	9.22f
16T	Brynolf	♀ n. 7.56 e	3.15	7.53	7.39e	10.53f
17O	Verner		3.19	7.50	7.50e	0.27e
18T	Helena	● 9.30 e	3.22	7.46	8. 7e	1.59e
19F	Magnus		3.26	7.42	8.38e	3.26e
20L	Bernhard	♂ u. 2.13 f	3.29	7.38	9.31e	4.34e
21S	★ 10 e. Tref.	<i>Förespilda tillfällen.</i> Ev. Luk. 19:41—47. Högm. Luk. 4:28—30. Aft. Rom. 11:17—24.				
	Josefina		3.32	7.35	10.51e	5.21e
22M	Henrietta	4 u. 7.31 e	3.36	7.31	—	5.48e
23T	Signe	☾ närmast	3.39	7.27	0.29f	6. 4e
24O	Bartolomeus	<i>Rötm. slut</i>	3.42	7.23	2.14f	6.14e
25T	LOVISA	● 0.17 e	3.45	7.20	4. of	6.20e
26F	Östen		3.49	7.16	5.44f	6.26e
27L	Rolf	‡ u. 7.34 e	3.52	7.12	7.25f	6.31e
28S	★ 11 e. Tref.	<i>Sann och falsk rättfärdighet.</i> Ev. Luk. 18:9—14. Högm. Matt. 21:28—31. Aft. Rom. 3:21—31.				
	Augustin		3.55	7. 8	9. 3f	6.37e
29M	Hans		3.58	7. 4	10.39f	6.44e
30T	Albert		4. 2	7. 1	0.11e	6.54e
31O	Arvid		4. 5	6.57	1.37e	7.11e

			Upp		Ned	
			Upp	Ned	Upp	Ned
1 T	Samuel	♂ 6.28 e	4. 8	6.53	2.53e	7.37e
2 F	Justus	♀ n. 6.36 e	4.11	6.49	3.52e	8.20e
3 L	Alfhild		4.14	6.45	4.31e	9.20e
4 S	★ 12 e. Tref.	<i>Tungans bruk.</i> Ev. Mark. 7:31—37. Högm. Matt. 12:33—37. Aft. Jak. 3:8—12.				
	Moses	♂ fjärmast	4.18	6.42	4.55e	10.34e
5 M	Adela	♂ u. 2.29 f	4.21	6.38	5.10e	11.55e
6 T	Sakarias		4.24	6.34	5.19e	—
7 O	Regina		4.27	6.30	5.26e	1.19f
8 T	Alma	♀ n. 2.6 f	4.30	6.26	5.31e	2.44f
9 F	Augusta	○ 9.8 e	4.33	6.23	5.35e	4.10f
10 L	Tord		4.36	6.19	5.40e	5.37f
11 S	★ 13 e. Tref.	<i>Barmhärtighet.</i> Ev. Luk. 10:23—37. Högm. Matt. 5:43—6:4. Aft. 1 Joh. 4:7—10.				
	Dagny		4.40	6.15	5.45e	7.5f
12 M	TYRA	‡ u. 6.31 e	4.43	6.11	5.52e	8.36f
13 T	Ambjörn		4.46	6. 7	6. 1e	10. 8f
14 O	Ida		4.49	6. 4	6.17e	11.41f
15 T	Sigrid		4.52	6. 0	6.48e	1. 9e
16 F	Eufemia	♀ n. 5.24 e	4.55	5.56	7.28e	2.24e
17 L	Hildegard	♂ 4.12 f	4.58	5.52	8.36e	3.17e
18 S	★ 14 e. Tref.	<i>Tacksamhet.</i> Ev. Luk. 17:11—19. Högm. Joh. 5:1—14. Aft. Ps. 147:1—11.				
	Alvar		5. 1	5.49	10. 5e	3.49e
19 M	FREDRIKA	♂ u. 2.42 f	5. 4	5.45	11.44e	4. 8e
20 T	Agda	♂ närmast	5. 7	5.41	—	4.21e
21 O	Matteus		5.10	5.37	1.26f	4.29e
22 T	Maurits	‡ n. 1.1 f	5.14	5.33	3. 8f	4.36e
23 F	Tekla	<i>Höstdagjämningen</i>	5.17	5.30	4.48f	4.41e
24 L	Gerhard	● 9.34 e	5.20	5.26	6.27f	4.47e
25 S	★ 15 e. Tref.	<i>Det dagliga brödet.</i> Ev. Matt. 6:24—34. Högm. Luk. 10:38—42. Aft. Apg. 20:32—35.				
	Signild		5.23	5.22	8. 4f	4.54e
26 M	Ehar		5.26	5.18	9.39f	5. 3e
27 T	DAGMAR	‡ u. 5.32 e	5.29	5.15	11. 9f	5.18e
28 O	Lennart		5.32	5.11	1.31e	5.40e
29 T	Mikael		5.35	5. 7	1.38e	6.16e
30 F	Helge		5.38	5. 3	2.26e	7.10e

			Upp		Ned	
			Upp	Ned	Upp	Ned
1 L	Ragnar	● 0.45 e	5.41	5. 0	2.56e	8.19e
2 S	★ 16 e. Tref.	<i>Storhet och ringhet.</i> Ev. Matt. 18:1—10. Högm. D. hel. Mikael's dag Mark. 10:13—16. Aft. Ps. 118:1—7.				
	LUDVIG	♂ fjärmast	5.45	4.56	3.14e	9.37e
3 M	Evald	♀ n. 3.33 e	5.48	4.52	3.26e	10.59e
4 T	Frans		5.51	4.48	3.34e	—
5 O	Bror	♂ u. 2.54 f	5.54	4.45	3.40e	0.23f
6 T	Jenny		5.57	4.41	3.45e	1.48f
7 F	BIRGITTA		6. 0	4.37	3.50e	3.14f
8 L	Nils	‡ n. 11.46 e	6. 4	4.33	3.55e	4.41f
9 S	★ 17 e. Tref.	<i>Tacksägelsedagen.</i> Ev. Rom. 11:33—36. Predikotexter enl. årets bön dagsplakat.				
	INGRID	○ 10.37 f	6. 7	4.29	4. 2e	6.13f
10 M	Helmer		6.10	4.26	4.11e	7.46f
11 T	Erling		6.13	4.22	4.25e	9.21f
12 O	Valfrid	‡ n. 5.41 f	6.16	4.18	4.48e	10.53f
13 T	Teofil		6.20	4.14	5.27e	0.13e
14 F	Manfred		6.23	4.11	6.29e	1.13e
15 L	Hedvig	♀ ständ. vnd. ♀ horisonten	6.26	4. 7	7.52e	1.51e
16 S	★ 18 e. Tref.	<i>Fullkomlighetens väg.</i> Ev. Matt. 22:34—46. Högm. Matt. 13:44—46. Aft. Rom. 10:1—13.				
	Fingal	● 10.24 f	6.29	4. 3	3.26e	2.14e
17 M	Antoinetta	♂ närmast	6.33	4. 0	11. 5e	2.28e
18 T	Lukas		6.36	3.56	—	2.37e
19 O	Tore		6.39	3.52	0.44f	2.44e
20 T	SIBYLLA	♂ u. 3.3 f	6.43	3.49	2.22f	2.50e
21 F	Birger		6.46	3.45	3.58f	2.56e
22 L	Seved	‡ n. 10.50 e	6.49	3.41	5.34f	3. 3e
23 S	★ 19 e. Tref.	<i>Trons trångmål.</i> Ev. Matt. 9:1—8. Högm. Joh. 9:1—41. Aft. Ps. 73:1—5, 23—28.				
	Sören	● 9.42 f	6.53	3.38	7. 8f	3.11e
24 M	Evert		6.56	3.34	8.40f	3.23e
25 T	Inga		7. 0	3.30	10. 7f	3.42e
26 O	Amanda		7. 3	3.27	11.21f	4.13e
27 T	Sabina	‡ n. 4.34 f	7. 6	3.23	0.18e	5. 0e
28 F	Simon		7.10	3.19	0.55e	6. 3e
29 L	Viola		7.13	3.16	1.18e	7.18e
30 S	★ 20 e. Tref.	<i>Andlig försumlighet.</i> Ev. Matt. 22:1—14. Högm. Matt. 25:14—30. Aft. Hebr. 10:19—31.				
	Elsa	♂ fjärmast	7.17	3.12	1.32e	8.38e
31 M	Edit	● 8.45 f	7.20	3. 9	1.42e	10. 0e

		⊙		☾	
		Upp	Ned	Upp	Ned
1T	Allhelgonadagen	♀	<i>ständ. und. horisonten</i>	7.24 3. 5	1.49e 11.24e
2O	Tobias			7.27 3. 1	1.54e —
3T	Hubert			7.31 2.58	1.59e 0.48f
4F	Sverker			7.35 2.54	2. 4e 2.14f
5L	EUGEN	♂	u. 3.18 f	7.38 2.51	2.10e 3.43f
<i>Helgonen. Ev. Matt. 5:1—12.</i>					
6S	★ 21 e. Tref. Alla helgons dag		Högm. Matt. 5:13—16. Aft. Hebr. 12:1—3.		
	GUSTAV ADOLF	⊙	11.23 e	7.42 2.47	2.18e 5.15f
7M	Ingegerd	☾	förmörk.	7.45 2.43	2.30e 6.51f
8T	Vendela	♂	n. 9.49 e	7.49 2.40	2.50e 8.27f
9O	Teodor			7.53 2.37	3.23e 9.55f
10T	Martin Luther			7.56 2.33	4.17e 11. 6f
11F	Mårten	☾	närmast	8. 0 2.30	5.36e 11.52f
12L	Konrad	♂	n. 3.24 f	8. 4 2.26	7.10e 0.20e
<i>Inbördes förlåtelee. Ev. Matt. 18:23—35.</i>					
13S	★ 22 e. Tref. KRISTIAN		Högm. Matt. 18:15—22. Aft. Ef. 4:30—32.		
14M	Emil	⊙	5.20 e	8. 8 2.23	8.48e 0.36e
15T	Leopold			8.11 2.19	10.27e 0.47e
16O	EDMUND			8.15 2.16	— 0.55e
17T	NAPOLEON	♀	n. 0.54 e	8.19 2.13	0. 4f 1. 1e
18F	Magnhild			8.23 2. 9	1.39f 1. 7e
19L	Elisabet			8.26 2. 6	3.18f 1.12e
				8.30 2. 2	4.46f 1.19e
<i>Den yttersta domen. Ev. Matt. 25:31—46.</i>					
20S	★ Domssöndagen		Högm. Joh. 5:22—29. Aft. 1 Kor. 15:22—28.		
	Pontus	♂	u. 3.21 f	8.34 1.59	6.17f 1.30e
21M	Helga			8.38 1.56	7.45f 1.46e
22T	Cecilia	●	1.5 f	8.41 1.53	9. 5f 2.10e
23O	Klemens	♂	n. 9.0 e	8.45 1.50	10. 9f 2.50e
24T	Gudrun			8.49 1.47	10.54f 3.47e
25F	Katarina			8.52 1.44	11.23f 4.59e
26L	Torkel	♂	n. 2.25 f	8.56 1.41	11.40f 6.18e
<i>Herrens ankomst till sin församling. Ev. Matt. 21:1—9.</i>					
27S	★ 1 i Advent		Högm. Luk. 4:16—22. Aft. Jes. 62:10—12.		
	Astrid	☾	fjärmast	9. 0 1.38	11.51f 7.39e
28M	Malte			9. 3 1.35	11.59f 9. 1e
29T	Sune			9. 7 1.32	0. 5e 10.24e
30O	Anders	●	4.59 f	9.10 1.29	0. 9e 11.47e

		⊙		☾	
		Upp	Ned	Upp	Ned
1T	OSKAR	♀	u. 7.8 f	9.14 1.26	0.14e —
2F	Beata			9.18 1.24	0.19e 1.13f
3L	Lydia			9.20 1.21	0.26e 2.42f
<i>Väntan på Herrens dag. Ev. Luk. 21:25—36.</i>					
4S	★ 2 i Advent		Högm. Luk. 17:20—30. Aft. Jak. 5:7—10.		
	Barbro			9.24 1.19	0.36e 4.14f
5M	Sven	♂	u. 3.30 f	9.27 1.16	0.50e 5.50f
6T	NIKOLAUS			9.30 1.14	1.16e 7.24f
7O	Agaton	⊙	11.22 f	9.33 1.12	2. 0e 8.47f
8T	Virginia	♂	n. 8.17 e	9.36 1.10	3.10e 9.46f
9F	Anna	☾	närmast	9.39 1. 8	4.41e 10.22f
10L	Malin			9.42 1. 6	6.23e 10.44f
<i>Herrens förelöpare. Ev. Matt. 11:2—10.</i>					
11S	★ 3 i Advent		Högm. Luk. 3:1—15. Aft. 1 Petr. 1:8—13.		
	Daniel			9.45 1. 4	8. 5e 10.57f
12M	Alexander	♂	n. 1.20 f	9.47 1. 3	9.45e 11. 6f
13T	Lucia			9.50 1. 1	11.22e 11.13f
14O	Sten	●	2.17 f	9.52 1. 0	— 11.18f
15T	Gottfrid			9.54 0.59	0.57f 11.24f
16F	Assar	♀	u. 5.28 f	9.56 0.58	2.29f 11.31f
17L	Inge			9.57 0.57	4. 0f 11.40f
<i>Herren är nära. Ev. Joh. 1:19—28.</i>					
18S	★ 4 i Advent		Högm. Joh. 5:31—39. Aft. Jes. 51:3—5.		
	Abraham			9.59 0.57	5.29f 11.53f
19M	Isak			10. 0 0.57	6.51f 0.13e
20T	Israel	♂	u. 3.40 f	10. 1 0.57	8. 1f 0.46e
21O	Tomas	●	7.7 e	10. 2 0.57	8.53f 1.36e
22T	Natanael			10. 3 0.57	9.27f 2.48e
23F	Adam	♂	n. 7.37 e	10. 3 0.58	9.48f 3.59e
24L	Eva	☾	fjärmast	10. 3 0.58	10. 1f 5.20e
<i>Jesu födelse. Ev. Luk. 2:1—20. Högm. Matt. 1:18—24.</i>					
25S	★ Juldagen		Aft. Tit. 2:11—14. Högm. Matt. 1:10:10f 6.42e		
<i>Martyrerna. Ev. Matt. 23:34—39. Högm. Luk. 12:49—53.</i>					
26M	★ D. hel. Stefanus' dag		1. Annand. Jul Aft. 2 Tim. 2:3—9.		
	Stefan			10. 3 1. 1	10.16f 8. 4e
27T	Johannes	♂	n. 0.23 f	10. 2 1. 2	10.21f 9.26e
28O	Menlösa barns dag			10. 2 1. 4	10.26f 10.49e
29T	Abel	●	11.53 e	10. 1 1. 6	10.31f —
30F	Set			10. 0 1. 8	10.37f 0.14f
31L	Sylvester			9.59 1.10	10.44f 1.42f

Solens upp- och nedgång i Härnösand 1938.

	Upp	Ned		Upp	Ned		Upp	Ned		Upp	Ned
Jan. 1	9.23	2.20	April 1	5.14	6.32	Juli 1	1.58	9.44	Okt. 1	5.56	5.19
3	9.22	2.24	3	5.7	6.38	3	2.1	9.42	3	6.1	5.12
5	9.20	2.28	5	5.1	6.43	5	2.4	9.40	5	6.7	5.6
7	9.17	2.32	7	4.54	6.49	7	2.8	9.37	7	6.12	4.59
9	9.15	2.36	9	4.47	6.54	9	2.11	9.33	9	6.18	4.52
11	9.11	2.41	11	4.41	7.0	11	2.16	9.29	11	6.23	4.46
13	9.8	2.46	13	4.34	7.5	13	2.20	9.25	13	6.29	4.39
15	9.4	2.52	15	4.28	7.11	15	2.25	9.21	15	6.34	4.33
17	9.0	2.57	17	4.21	7.17	17	2.29	9.17	17	6.40	4.26
19	8.56	3.3	19	4.14	7.22	19	2.34	9.12	19	6.45	4.20
21	8.51	3.9	21	4.8	7.28	21	2.40	9.7	21	6.51	4.14
23	8.46	3.15	23	4.1	7.34	23	2.45	9.2	23	6.57	4.7
25	8.41	3.21	25	3.55	7.40	25	2.50	8.57	25	7.3	4.1
27	8.36	3.27	27	3.49	7.45	27	2.56	8.51	27	7.9	3.55
29	8.31	3.33	29	3.42	7.51	29	3.1	8.46	29	7.15	3.49
31	8.26	3.39				31	3.7	8.40	31	7.20	3.42
Febr. 1	8.23	3.42	Maj 1	3.36	7.57	Aug. 1	3.9	8.37	Nov. 1	7.23	3.39
3	8.17	3.48	3	3.30	8.2	3	3.15	8.32	3	7.29	3.33
5	8.12	3.54	5	3.24	8.8	5	3.20	8.26	5	7.35	3.28
7	8.6	4.0	7	3.18	8.14	7	3.26	8.20	7	7.41	3.22
9	8.0	4.6	9	3.12	8.20	9	3.32	8.13	9	7.47	3.16
11	7.54	4.12	11	3.6	8.26	11	3.37	8.7	11	7.53	3.10
13	7.48	4.18	13	3.0	8.31	13	3.43	8.1	13	7.59	3.5
15	7.42	4.24	15	2.54	8.37	15	3.49	7.55	15	8.5	3.0
17	7.35	4.30	17	2.49	8.43	17	3.54	7.48	17	8.11	2.54
19	7.29	4.36	19	2.43	8.48	19	4.0	7.42	19	8.17	2.49
21	7.23	4.42	21	2.38	8.53	21	4.5	7.35	21	8.23	2.44
23	7.16	4.48	23	2.33	8.59	23	4.11	7.29	23	8.28	2.40
25	7.10	4.54	25	2.28	9.4	25	4.16	7.22	25	8.34	2.35
27	7.4	5.0	27	2.23	9.9	27	4.22	7.16	27	8.40	2.31
			29	2.19	9.14	29	4.27	7.9	29	8.45	2.27
			31	2.14	9.19	31	4.33	7.3			
Mars 1	6.57	5.6	Juni 1	2.12	9.21	Sept. 1	4.36	6.59	Dec. 1	8.50	2.24
3	6.51	5.11	3	2.9	9.25	3	4.41	6.53	3	8.55	2.20
5	6.44	5.17	5	2.5	9.29	5	4.46	6.46	5	9.0	2.17
7	6.37	5.23	7	2.2	9.33	7	4.52	6.39	7	9.4	2.15
9	6.31	5.28	9	1.59	9.36	9	4.57	6.33	9	9.8	2.12
11	6.24	5.34	11	1.56	9.39	11	5.2	6.26	11	9.12	2.10
13	6.18	5.40	13	1.54	9.42	13	5.8	6.20	13	9.15	2.9
15	6.11	5.45	15	1.53	9.45	15	5.13	6.13	15	9.18	2.8
17	6.4	5.51	17	1.52	9.46	17	5.18	6.6	17	9.21	2.8
19	5.57	5.57	19	1.51	9.48	19	5.24	5.59	19	9.23	2.8
21	5.51	6.2	21	1.51	9.48	21	5.29	5.53	21	9.24	2.8
23	5.44	6.8	23	1.51	9.49	23	5.34	5.46	23	9.25	2.9
25	5.37	6.13	25	1.52	9.48	25	5.40	5.39	25	9.26	2.11
27	5.31	6.19	27	1.54	9.47	27	5.45	5.32	27	9.26	2.13
29	5.24	6.24	29	1.56	9.46	29	5.50	5.26	29	9.25	2.15
31	5.17	6.30				31	5.24	5.26	31	9.24	2.18

Lå

Beräkning av solens upp- och nedgång.

Tiderna för solens upp- och nedgång för någon särskild ort kunna på följande sätt tillräckligt noga beräknas, så snart man känner ortens polhöjd och dess tidsskillnad, från Härnösand räknad. Dessa angivas i Tab. I för ett antal orter inom riket och kunna för andra orter uttagas på en karta, varvid 1° i longitud räknas lika med 4^m i tidsskillnad. Då man har polhöjden bekant, uttagas därmed ur Tab. II det antal minuter, som skall adderas till eller subtraheras ifrån tiden för solens uppgång i Härnösand (för nedgång utbytas härvid + och -). Häråfter tillägges eller frändrages ortens tidsskillnad, allteftersom orten är belägen västligt eller östligt om Härnösand.

Exempel: Vad är tiden för solens uppgång i Umeå den 1 juni 1938?
Enl. Tab. I är Umeå polhöjd 63° s. Räkningen ställer sig nu sålunda:

⊙ uppgår i Härnösand	2 ^h 12 ^m
Ändring för 63° enl. Tab. II	— 5 ^m
» » 64° » »	— 20 ^m

Således ändring för 63° s	— 17 ^m
Tidsskillnad enl. Tab. I	— 9 ^m

⊙ uppgår i Umeå 1^h 46^m

Tab. I. Polhöjd samt tidsskillnad från Härnösand.

O r t	Pol- höjd	Tids- skilln.		
			o	m
Falun . . .	60°6	+ 9		
Gävle . . .	60°7	+ 3		
Söderhamn .	61°3	+ 4		
Hudiksvall .	61°7	+ 3		
Sundsvall .	62°4	+ 3		
Härnösand .	62°6	0		
Sollefteå . .	63°2	+ 3		
Östersund .	63°2	+ 13		
Örnsköldsvik	63°3	- 3		
Umeå . . .	63°8	- 9		
Skellefteå .	64°8	- 12		
Piteå	65°3	- 14		
Luleå	65°6	- 17		
Haparanda .	65°8	- 25		

Tab. II. Ändring i solens uppgång för olika polhöjd. (För nedgång motsatta tecken.)

Polhöjd	60°	61°	62°	63°	64°	65°	66°
	m	m	m	m	m	m	m
Jan. 1	-29	-19	-8	+5	+20	+38	+61
15	-24	-16	-6	+4	+16	+29	+44
Febr. 1	-17	-11	-4	+3	+10	+18	+28
15	-11	-7	-3	+2	+7	+12	+18
Mars 1	-6	-4	-1	+1	+4	+6	+9
15	-1	-1	0	0	+1	+2	+2
April 1	+4	+3	+1	-1	-2	-4	-6
15	+8	+5	+2	-1	-5	-9	-14
Maj 1	+15	+9	+4	-2	-9	-16	-24
15	+21	+14	+6	-3	-13	-24	-37
Juni 1	+29	+19	+8	-5	-20	-38	-62
15	+35	+24	+10	-6	-25	-51	-100
Juli 1	+34	+23	+10	-6	-25	-49	-91
15	+28	+19	+8	-5	-19	-36	-57
Aug. 1	+20	+13	+5	-3	-12	-23	-35
15	+14	+9	+4	-2	-8	-15	-23
Sept. 1	+8	+5	+2	-1	-5	-8	-12
15	+3	+2	+1	0	-2	-3	-5
Okt. 1	-2	-1	0	0	+1	+2	+3
15	-7	-4	-2	+1	+4	+7	+10
Nov. 1	-13	-8	-3	+2	+8	+14	+20
15	-18	-12	-5	+3	+11	+21	+31
Dec. 1	-25	-17	-7	+4	+16	+31	+48
15	-30	-20	-8	+5	+20	+39	+64

Lå

Förmörkelser.

År 1938 inträffa fyra förmörkelser, två i solen och två i månen, av vilka en månförmörkelse blir synlig i Luleå. Denna förmörkelse, som är total, äger rum den 7—8 november, börjar den 7 november kl. 9.41 e. m. och slutar den 8 november kl. 1.12 f. m.

Översikt över planetsystemet.

	Medelavstånd från solen	Omloppstid	Diameter	Massa	Täthet
Merkurius	0'39	0'24	0'38	0'04	0'8
Venus	0'72	0'62	0'96	0'81	0'98
Jorden	1'00	1'00	1'00	1'00	1'00
Mars	1'52	1'88	0'53	0'11	0'71
Jupiter	5'20	11'86	11'2	316'9	0'24
Saturnus	9'54	29'46	9'5	94'8	0'13
Uranus	19'19	84'02	4'0	14'5	0'24
Neptunus	30'07	164'79	3'9	17'2	0'29

Medelavstånden äro uttryckta i jordens medelavstånd från solen. Omloppstiderna äro uttryckta i år och decimaldelar av år. Diametern är angiven i jordens ekvatorsdiameter, massan i jordens massa och tätheten i jordens täthet såsom enhet. — Mellan Mars och Jupiter kretsas ett antal smärre planeter, s. k. asteroider, av vilka för närvarande omkring 1400 äro kända. — Utanför Neptunus' bana har upptäckts en planet, som fått namnet *Pluto*; dess medelavstånd från solen är omkring 40 gånger jordens medelavstånd från solen och dess omloppstid 249 år. — *Solens* diameter är 109'05 gånger jordens, dess massa 332000 gånger jordens, dess täthet 0'26 av jordens, tyngden vid dess yta 28 gånger så stor som tyngden vid jordytan. — *Jordens* medelavstånd från solen utgör 15 miljoner mil, dess omloppstid eller årets längd är 365'2422 dygn. Jordens ekvatorsdiameter är 1276 mil, och avståndet längs jordytan från ekvatorn till polen överstiger obetydligt 10 miljoner meter. — *Månens* medelavstånd från jorden är 60'27 jordradier, dess diameter 0'27 och dess massa $\frac{1}{81}$ av jordens, dess täthet 0'60 av jordens täthet. Månens sanna omloppstid är 27'3217 dygn, dess omloppstid i anseende till solen eller den synodiska månaden 29'5306 dygn.

Av de övriga planeterna har Mars 2 månar, Jupiter 9, Saturnus 10, Uranus 4 och Neptunus 1. Planeten Saturnus omgives dessutom av en ring, som består av en mängd smärre partiklar, vilka kretsas kring planeten.

Stormvarningssignaler.

Från	NW	SW	NO	SO	Utan angiven rikt.
Kuling	▲	▼	▲	▼	⊕
Kon		Tratt	Två koner	Två trattar	Tratt över kon
Storm	▲	▼	▲	▼	▲
	Klot	Klot	Kon	Tratt	Kon
	Över kon	Över tratt	Över klot	Över klot	Över tratt

L4

Statistiska uppgifter om Sverige.

1) Rikets indelningar (vid 1937 års början; kyrkliga indelningen den 1 maj 1937).

Län (jämte Stockholms överståthållarskap) 25; städer 116; köpingar 49; landskommuner (frånsett köpingar) 2,361; municipalsamhällen 225; fögderier 119; landsfiskalsdistrikt 489.

Hovrätter 4; domsagor 116; tingslag 183.

Stift 12; kontrakt 186; pastorat 1,378; stadsförsamlingar 162; landsförsamlingar 2,385; gemensamma stads- och landsförsamlingar 17.

2) Riksdagsmännens antal.

I Första kammaren 150.

I Andra kammaren 230.

3) Folkmängd (vid 1937 års början).

I hela riket 6,266,888; därav å landsbygden 4,070,447 och i städerna 2,196,441.

I Stockholm 543,785; Göteborg 262,676; Malmö 144,482; Norrköping 67,727; Hålsingborg 60,015; Borås 45,032; Örebro 45,663; Gävle 39,573; Eskilstuna 36,801; Uppsala 35,212; Jönköping 33,940; Västerås 33,834; Linköping 33,576; Karlskrona 28,214; Karlstad 27,081; Halmstad 26,394; Lund 26,199; Kalmar 20,916.

Länens folkmängd och areal (land och vatten):

Län	Areal i km ²	Folk- mängd	Län	Areal i km ²	Folk- mängd
Stockholms stad	143	543,785	Skaraborgs län	8,467	239,574
Stockholms län . . .	7,734	272,003	Värmlands län . . .	19,235	272,557
Uppsala län	5,332	139,086	Örebro län	9,223	219,202
Södermanlands l. . .	6,811	189,419	Västmanlands län . .	6,756	163,022
Östergötlands län . .	11,050	312,252	Kopparbergs län . . .	30,170	248,482
Jönköpings län	11,522	237,085	Gävleborgs län	19,707	279,956
Kronobergs län	9,910	153,741	Västernorrlands län . .	25,703	281,684
Kalmar län	11,540	261,195	Jämtlands län	51,715	136,510
Gotlands län	3,160	58,121	Västerbottens län . . .	59,148	216,499
Blekinge län	3,089	145,745	Norrbottnens län . . .	105,520	208,915
Kristianstads län . . .	6,444	248,291	Vänern, Västern, Mälaren, Hjälmaren	9,070	—
Malmöhus län	4,847	521,353			
Hallands län	4,922	152,434			
Göteborg o. Bohus l. . .	5,046	472,626			
Älvsborgs län	12,789	323,351			
			Summa	448,958	6,266,888

4) **Folkmängdens förändringar** (i runda tal) år 1936. Vigda par 53,266; levande födda 88,672; döda 74,860; emigranter 2,371; immigranter (inflyttade) 4,680.

5) **Areal**, i kvadratkilometer. Hela riket 448,953; därav land 410,240 och vatten 38,713. Angående länens areal, se tabellen å förestående sida.

6) **Jordens fördelning** (år 1936), i hektar. Trädgård 32,072; åker 3,734,895; äng (slätter- och betesäng) 1,091,128; skogbärande mark 22,242,753; övrig mark 13,922,802. Hela ägovidden (utan vatten) 41,023,650.

7) **Åkerjordens användning** (år 1936), i hektar. Vete 281,051; råg 214,516; korn 103,395; havre 669,377; blandsäd 258,385; baljväxter 29,851; potatis 133,385; andra rotfrukter 124,999; gräs och andra foderväxter 1,670,213; andra växtslag 11,512; träda 238,211.

8) **Skörd** (år 1936), i deciton. Vete 5,958,070; råg 3,528,520; korn 1,997,660; havre 12,380,030; blandsäd 5,497,740; arter 354,810; bönor 18,940; vicker 73,320; potatis 13,261,370; sockerbeter 17,995,610; foderrotfrukter 27,534,420; hö 53,497,930; halm 34,541,370.

9) **Kreaturens antal** (1936). Hästar 616,000; oxar 8,000; tjurar 29,000; kor 1,921,000; ungnöt och kalvar 993,000; får 429,000; getter 49,874; svin 1,322,000.

10) **Vägars längd**, i kilometer. Allmänna vägar å landet (år 1935) 82,843. Järnvägar (år 1936) 16,709; därav statens järnvägar 7,446; enskilda järnvägar 9,263.

11) **Fartyg**, om 20 nettoton och däröver (vid 1936 års slut). Segelfartygs antal 903 om 83,049 bruttoton; antal ångfartyg 962 om 924,388 bruttoton samt motorfartyg 339 om 570,600 bruttoton.

12) **Riksstat** (budgetåret 1937/1938) i kronor. Inkomster: egentliga statsinkomster 984,003,400 (därav mantalspenningar 1,150,000, skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse 320,100,000, tullar och acciser 446,500,000, automobilskattemedel 106,000,000); inkomster av statens produktiva fonder 156,403,700

(därav nettobehållning av statens affärsverksamhet 118,535,000); av riksbankens vinst 1,000,000; läne-medel 126,163,900. Summa 1,315,588,300.

Utgifter: verkliga statsutgifter 1,091,943,000 (därav anslag under huvudtitlarna 999,434,000, riksdagskostnader m. m. 4,187,000, räntor å statsskulden 87,322,000); utgifter för kapitalökning 223,645,300 (därav för statens affärsverksamhet 79,195,900, avbetalning å statsskulden 68,926,300, statens utlåningsfonder 37,991,000). Summa 1,315,588,300.

Statsskatter (år 1936): Inkomst- och förmögenhetsskatt 188,619,694, extra inkomst- och förmögenhetsskatt 24,405,992, särskild skatt å förmögenhet 13,642,634, ersättningsskatt 90,050, uträknad utjämningsskatt 10,836,312, uträknad utskiftningskatt 359,258, skogs-vårdsavgifter 1,864,798.

Statsskuld (maj 1937) 2,224,944,853. Statens bokförda tillgångar (juni 1936) 4,483,293,483; efter avdrag av statsskulden 2,096,109,990.

13) **Kommunernas finanser** i kronor.

Landskommunerna (inkl. köpingar) [år 1933]: Inkomster 267,462,156; därav skatter 122,610,918; statsbidrag 92,739,983. Utgifter 273,027,787; därav för kyrkliga ändamål 35,321,885; folkskola 99,362,504; fattigvård 69,845,793. Tillgångar 524,140,397. Skulder 194,562,370.

Städerna (år 1933): Inkomster 579,283,978; därav skatter 246,719,336; statsbidrag 52,433,315; av tillhörigheter, drift o. d. 273,055,297. Utgifter 576,521,151; därav för kyrkliga ändamål 14,888,929; undervisning 73,178,011; fattigv. 66,301,069; gas- o. elektricitetsverk 74,465,760. Tillgångar 2,095,464,797. Skulder 1,347,262,462.

Landstingen (år 1934): Inkomster 95,691,968; därav landstingskatt och sjukvårdsavgift 63,048,416. Utgifter 91,431,926; därav för hälso- och sjukvård 54,400,939. Tillgångar 292,241,158. Skulder 99,623,458.

14) **Postsparbanken och sparbanker.**

Postsparbankkontor (vid 1936 års slut) 4,005; delägare 2,173,514; inestående behållning 503,988,349 kronor. Sparbanker (vid 1935 års slut) 478; kvarstående insättare 3,424,648; deras behållning 3,350,509,475 kronor; sparbankernas fonder 321,240,233 kronor.

Reselivet i Sverige och Svenska turistföreningen.

”Sverige är intet turistland i vanlig mening och kan aldrig bli det. Dess natur är inte skapad att slå an på främlingar, som begära undret.” Med dessa märkliga ord inledde vår store skald Karlfeldt för något årtionde sedan Svenska turistföreningens årskrift — det bokverk, som mer än andra är svenskarnas egen bok om Sverige. Dock var årgången särskilt ägnad landskapet Dalarna, det kanske mest ursvenska landet, landskapet, som framom de flesta fått sig en stark resandeström beskårad. Karlfeldt fortsatte: ”Nej, Sverige är intet paradland och gudskelov för det. För att uppskatta vår natur och vårt folk måste man själv vara svensk, född till känslan av det rika och mångfaldiga som gömmas i all vår torftighet. Man skall ha den svenska blicken för att kunna resa i vårt land med nöje och utbyte och hellre än att flyktigt genomjaga landet skall man stanna och fördjupa sig allt emellanåt. Lämpligen kunde man då som Linné eller som Törneros och Almqvist och de andra upptäckarna av det svenska landskapet fara på skjutskärren, nöta sig upp för backarna, träna sig genom skogarna, släpa sig över slätterna med föga mer än plöjarens fart. På det viset lär man sig ett land och får i sig dess levande luft.”

Det är denna känsla för det egna landet och dess särart som gjort oss svenskar i kanske högre grad än många andra till turister i eget land. Med glädje knoga redan skolpojkar och skolflickor att känna bygd och kultur. Under enkla former gå de på långvandringar sommartid och på skidfärder under vintern. Och svensken tycker nog numera i gemen, att hans land framför andra är ett land att se och uppleva. Även om hans ekonomiska ställning icke tillåter annat färdande än i den närmaste hemtrakten eller bara det, som ord och bildverk låter honom vara med om.

En sund naturkänsla präglar också det svenska reselivet — det svenska turistväsendet, om man så vill kalla det. Lyxhotellen äro inte många, men semesterstugorna ute i skärgården eller vid insjöarna desto flera.

Visst ha vi inrättat våra anordningar för reselivet efter en ganska hög standard och så fort vi gå till jämförelser med grannland eller utland känna vi, att företagare och intressenter på turistväsendets områden verkligen gjort mycket för att skapa goda resurser för ett reseliv här i vårt land. Våra kommunikationer äro sedan länge goda. De svenska järnvägarna stå på en

mycket hög standard vad såväl renlighet och bekvämlighet som trafiksäkerhet och punktilighet beträffar, och också ångbåtslederna bjuda god komfort och trevnad — jämsides med vackra scenerier. Även busslinjerna ha införlivats med den moderne turistens färdemedel, och de äro redan nu så vitt utgrenade, att man nästan utan luckor kan taga sig fram i buss ända från nordligaste Lappland till sydligaste Skåne. Våra bilvägar äro mönstergilla i betraktande av landets svåra naturförhållanden och glesa bebyggelse. Också ödemarken har gjorts tillgänglig genom stigar och turiststugor. Även goda flygrouter höra vårt turistväsen till. För härbärgering och förplågnad är det ganska gott ställt och också den, som inte har så stor reskassa, kan nu ge sig ut på långfärd vandrande eller cyklande och övernattande i vandrarhem, som anordnats för att även menig man skall kunna se sig om i det egna landet.

Redan 1911 fällde Gustav Sundbärg i sina aforismer uttalandet: ”Vi svenskar ha verkligen under senaste tid begynt i någon mån älska vårt land. Därtill har Turistföreningen i ej ringa mån bidragit.” Och dock är föreningen icke så gammal.

Svenska turistföreningen stiftades år 1885 med program att utveckla och underlätta turistväsendet i Sverige och detta program utvidgades år 1891 till att även omfatta spridande av kännedom om land och folk. Föreningen har från en ringa början vuxit ut till att nu omspanna skiftande verksamhetsgrenar och den anslutning som den har vunnit är stor. Det antal personer, ett 70-tal, som 1885 gävo dess idé sitt stöd, var redan efter de första 25 åren månghundraubblat och STF räknade då nära 50,000 medlemmar. År 1923 passerades det första 100,000-talet, vid årsskiftet 1936—1937 upptog föreningens matrikel över 150,000 personer.

Det har sagts, att uppslutningen i turistföreningen är ett tecken på en folkrörelse, ett behov som enar skilda åldrar och stånd, behovet att i vår tid med dess hetsade arbetstakt slita sig lös från det dagliga arbetet, se nya syner, trycka andra händer, andas annan luft. Är detta sant, har föreningen icke nöjt sig med att söka väcka denna rörelse till liv, den har även efter sina resurser velat vara en fostrare, en främjare av ett mera fruktbarande reseliv, där envar skall från sin färd föra med sig hem en ny tillgång — kunskaper, vidgade vyer och stärkta krafter.

Naturvetarhåg, särskilt riktad mot det ringa kända landet i norr och våra fjälltrakter, var en kraftig drivfjäder till föreningens skapande. Syftet blev därför i första hand att lära tusenden och åter tusenden av svenskarna att se och iakttaga vad vårt land har att bjuda. Den hågen har under årtionden vid-

gats i allt större kretsar och även kommit att omspanna alla delar av landet, ej blott de nordliga.

När föreningen fyllde 50 år sades det, att Svenska turistföreningen fått ett ganska missvisande namn. Ordet "turist" väcker föreställningar om ett reseliv av just det slag föreningen icke vill uppmuntra: om ytlig snabbavverkning av patenterade sevärdheter, överlägsen, taktlös närgångenhet mot ortsbefolkningen, demoraliserande drickspenningssystem, banala lyxhotell och allmän kommersialisering av natur- och skönhetsvärden. "Turisten" är gärna utlänning eller i alla händelser främling, men Svenska turistföreningen vill just lära oss att inte vara "turister" i vårt eget land och "främlingar" i vårt umgänge med svensk natur och svenska kulturminnesmärken. Ett av föreningens ursprungliga syften var visserligen att gynna turistväsendet även i dess internationella, mer ekonomiskt betonade form och man lade i början ned stora pengar på Sverigepropaganda i utlandet. Men redan 1898 avskrevs i huvudsak denna verksamhetsgren, som sedan sköts av andra sammanslutningar, och man ägnade sig helt åt den uppgift, som kan sammanfattas i orden: Lär känna ditt land!

Utan att direkt föra det fosterländska på tungan har föreningen i Sverige och det som är svenskt sett något som är värt fördjudad kunskap och betryggande vård. Dess strävan kan i det avseendet liknas vid en hembygdsförenings, vars område omspannar hela landet.

Första paragrafen av dess stadgar säger, att föreningen har till ändamål "att i fosterlandets intresse utveckla och underlätta turistväsendet inom Sverige samt att arbeta för spridande av kännedom om land och folk".

STF:s åtgärder syfta sålunda till att kunna nyttjas av alla och envar — STF är en riksförening, som endast i undantagsfall sysslar med frågor av rent lokal natur.

Föreningens hela verksamhet vilar ekonomiskt på medlemmarnas bidrag — den årliga medlemsfemman — och föreningen har hittills arbetat helt utan ekonomiskt understöd från stat eller kommun. För att verka för sin idé arbetar den efter flera vägar. Här må särskilt nämnas 1. föreningens *upplysningsverksamhet*, kompletterad genom dess s. k. resetjänst, 2. föreningens *fältverksamhet*, varunder man sammanfattar dess praktiska åtgärder till underlättande av färder i svenska bygder, i det öde fjället såväl som annorstädes; hit höra sålunda föreningens många anläggningar och andra åtgärder att göra fjälltrakterna tillgängliga för den ordinäre resenären och vidare den s. k. vandrarehemsrörelsen samt 3. föreningens *publikationsverksamhet*, vilken vuxit till en betydande omfattning.

STF:s upplysningsverksamhet — resetjänst.

STF:s resetjänst är en benämning på föreningens hela upplysningsverksamhet. Föreningen har nu *tre upplysningsbyråer* — den stora huvudbyrån i Stockholm samt byråer i Göteborg och Malmö — och *femton* mindre *upplysningsställen*. Från alla bedrivs ett synnerligen omfattande muntligt och skriftligt meddelande av fakta rörande reseomöjligheter och resor i Sverige. Arbetet rör sig om råd för resor av alla slag, järnvägs-, båt-, bil- eller flygfärder, cykelturer och kanotutflykter, fjällvandringar till fots eller på skidor, anvisningar rörande övernattningssmöjligheter och sevärdheter, anordningar för gruppresor och skolfärder m. m. Föreningen står härvid kostnadsfritt till allmänhetens — alltså inte bara till sina medlemmars — förfogande och söker genom sakkunnigt utbildad personal hålla sig väl förtrogen med det svenska reselivet för att kunna ge noggrannast möjliga uppgifter angående förhållandena i skilda svenska bygder. Fullständig resetjänst besitta de tre byråerna i Stockholm, Göteborg och Malmö, medan upplysningsställen i första hand lämna anvisningar angående ortens lokala turistförhållanden och kostnadsfritt ställa av STF deponerad litteratur, resehandböcker o. dyl. till den rådfrågandes tjänst. Upplysningsställen äro för närvarande inrättade i Falun, Gävle, Halmstad, Hälsingborg, Jönköping, Karlskrona, Karlstad, Linköping, Lund, Norrköping, Uppsala, Visby, Växjö, Ystad och Östersund. Till den direkta upplysningsverksamheten måste man också räkna föreningens utgivande av den årligen utkommande publikationen "Vilo- och kurorter samt hotell och pensionat i Sverige"; däri upptagas för närvarande årligen 1,300 hotell, pensionat, vilohem, badorter m. m.

Byråerna distribuera också väderleksrapporter med uppgifter om temperatur, väderlek och snötillgång på svenska vinter-sportplatser ävensom snökartor, som varje vecka visa snötäckets tjocklek över landet.

STF:s resetjänst verkar inte enbart genom föreningens egna byråer och upplysningsställen, den förmedlar och utser också prospekt och gratisbroschyrer från svenska turistbyråer och lokala turistorganisationer till turistbyråer och det beräknas, att sådana varande utgå med sammanlagt en kvarts direkta hänvändelserna till föreningens 1936 överstiga 230,000, fördelade på besök, och skriftliga förfrågningar.

En betydande utvidgning av resetjänsten genom upprättandet av en särskild vägvärd- insamlats material till utgivande av förening

för
sökes
samt
ska
talet
nord-
innan
kast 12.
innehåll

korta vägbeskrivningar med uppgifter om sevärdheter m. m., varje lapp omfattande endast några mils vägsträcka, möjliggörande en snabb sammanställning av resplaner för varje individuell färd. Dessa väglappar kosta 5 öre per blad och innehålla beskrivning av vägen, lämpliga sevärdheter, sidoturer samt detaljerade avståndsuppgifter. Minimiavgift per häfte är 50 öre.

Föreningen anordnar också gruppresor såväl sommar- som vintertid och har härvid i första hand tagit sikte på ett förbilligande av färderna. Verksamma medel ha härvid även varit de under senare år upprättade sommarhemmen i skilda landskap. Föreningens gruppresor äro av skilda typer, allt från de mer vanliga tåg- och båtferderna till vandringssfärder, cykelturer, skidfärder och mera krävande turer genom ödemarkerna uppe i det svenska fjället.

STF:s fältverksamhet.

Redan från STF:s tidigaste år stammar den verksamhetsgren, som nu inom föreningen benämnes dess fältverksamhet.

Fjällanläggningar.

I första hand vände man sig mot fjällen och uppförde under årens lopp stugor, kåtor och stationer, spångade myrar och rötsade leder, satte roddbåtar i de smärre fjällvattnen och ordnade regelbunden motorbåtstrafik på de större. Kort sagt, STF har under de år som gått sedan föreningen bildades år 1885 sökt göra det svenska fjället tillgängligt för envar.

STF:s fjällstugor (man skiljer mellan stugor och stationer: stationerna ha mathållning, vilket icke förekommer i stugorna) äro som regel 2-rummiga med båda rummen lika utrustade med såväl sängkläder, kokkärl och servis som ved; det ena rummet står oläst, det andra är låst, med nycklar tillgängliga på närmaste kringliggande bebodda orter. STF äger 36 sådana stugor. På platser utmed de av föreningen rötsade eller märkta sommar- och vinterlederna, där en anläggning ehuru av mindre storleksordning varit behövlig, ha uppförts turistkåtor, som tjäna som enkla övernattningsplatser; invid dessa anlägger STF bodar i vilka sängkläder, köksutrustning och servis förvaras.

För nyttjande av stugorna erlägger den besökande en logiavgift av 1 kr. per dygn för STF:s medlemmar och 2 kr. per dygn för andra.

Turiststationerna äro av mycket olika storlek. Föreningens största anläggningar, t. ex. anläggningarna vid Sylarna, kunna härbergära omkring 200 gäster och Abisko turiststation kan mottaga över 150 gäster; den minsta, Arådalen, härbergärer endast 12. Vid turiststationerna, som ha prägel av enkla fjäll-

anläggningar, är under turistsäsongerna mathållning ordnad, men den besökare som så vill kan ordna självhushåll och själv laga sin medförda eller vid stationen inköpta mat. För den som önskar tälta invid turiststationen finnas halmmadrasser eller renhudar att hyra och även tält uthyras mot låg avgift.

STF har 13 turist- eller som de också kallas fjällstationer; av dem äro Abisko, Kebnekaise, Suorva (byggnaden tillhör Vattenfallsstyrelsen), Saltoluokta, Kvikkjokk och Tärna tillägna i de lappländska fjällen; Sylarna, Vålådalen, Storulvåstugan och Arådalen i Jämtlandsfjällen, Helagsfjällets turiststation i Härjedalen och den nya anläggningen vid Grövelsjön, som står färdig till vintersäsongen 1937—1938, belägen i Dalarnas nordligaste fjäll. Då pensionspris vid turiststationerna givetvis ställer sig billigare än priset för enskilda måltider, har föreningen för att främja långvandringar i fjälltrakterna inrättat s. k. vandrar-kort, som medlemmarna kostnadsfritt erhålla och som berättigar till pensionspris från och med fjärde dygnet, om innehavaren under samma säsong tillbringa flera dygn på föreningens skilda anläggningar.

Föreningen upprätthåller också regelbunden trafik på ett flertal leder i Lappland. Den främsta av dessa går genom den svenska fjällkedjan på Luleälvs fjällsjöar. Föreningens fartyg "Storlule", "Salto", "Suorva", "Akka" och "Sitasjaure" upprätthålla motorbåtstrafik ivärs genom den obebodda fjällkedjan i några av dess vackraste partier, där inga andra trafikmedel förekomma.

Föreningen har också i fjälltrakterna genom kurser utbildat lämpliga män av ortsbefolkningen till dugliga fjällförare, som mot av föreningen fastställda taxor åtaga sig lotsning av vandrare och skidlöpare. STF:s fjällanläggningar äro fördelade över hela det svenska fjället, dess omkring 1,500 kilometer rötsade eller märkta leder genom fjället giva säker orientering och man kan säga att härigenom fjällvidderna gjorts tillgängliga och riskmomenten för fjällfärder i hög grad nedbringats mot förr.

Medan föreningen i sitt arbete i fjälltrakterna i främsta rummet varit hänvisad till egen byggnadsverksamhet — några tillgängliga byggnader ha ju icke stått till buds i det öde fjället, varför föreningen själv där fått uppföra stugor och stationer — har arbetet i det övriga landet kunnat läggas efter andra linjer.

Under äldre tid inskränktes verksamheten här till åtgärder syftande till att underlätta framkomstmöjligheterna vid vissa intressanta sevärdheter. En av de berömdaste var på 90-talet Trollhättefallen. Goda stigar byggdes och utsiktspunkter anordnades från vilka man hade god överblick över detta fall, innan

det ännu genom kraftverksanläggningarna omvandlats till "Sveriges största arbetare". På liknande sätt ingrep föreningen mångenstädes i landet. Dess vägvisartavlor sattes upp för att fästa uppmärksamheten vid naturens sevärdheter såväl som kulturens minnesmärken. Föreningens skilda lokalavdelningar under 80- och 90-talen gävo den även sitt verksamma stöd.

Ett allt starkare intresse för friluftsliv också i förening med färder i alla delar av landet har lett till utveckling av en arbetsfören inom föreningen, vid vilken kunna knytas de bästa förhoppningar — vandrarhemsrörelsen.

Under senare år har föreningen genom sina publikationer drivit en målmedveten upplysningsverksamhet avseende tält- och lägerliv liksom sunt friluftsliv överhuvud taget. Föreningen har också gjort hänvändelser till statsmyndigheter och enskilda i och för skapande av goda lägerplatser och jämsides med dessa åtgärder till hjälp för de färdande bedriver föreningen med pressens bistånd en omfattande naturskyddspropaganda. Umgången med naturen måste nämligen fortgå under ansvar. Genom föreningens arbete upprättades ett betydande antal lämpliga tältplatser tillgängliga för allmänheten och belägna i turistiskt intressanta trakter, längs de stora stråkvägarna samt i de större städernas omgivning.

Vandrarhemsrörelsen.

I samarbete med andra för den svenska ungdomens färdeliv intresserade organisationer iordningställde Svenska turistföreningen sommaren 1933 försöksvis ett antal "vandrarhem".

Vandrarhemmen voro avsedda att genom beredande av enkel och billig förläggning och tillhandahållande av enkel och billig mat öppna möjligheter till färder i Sverige för de ungdomar, vilka annars av ekonomiska skäl skulle vara förhindrade att genom självsyn lära känna sitt land. Vandrarhemmen avsågo i första hand att tjäna dem som önskade under enkla former genomföra sina färder, varvid man särskilt tänkte på cyklisterna och vandrare. Under försöksommaren 1933 upprättades vandrarhem blott inom vissa områden och antalet uppgick till ett 30-tal. Då vandrarhemmen visade sig fylla sitt ändamål, utökades systemet av vandrarhem år efter år och trots att de ännu icke kunna sägas vara utbyggda över hela landet, stå sommaren 1937 omkring 250 STF:s vandrarhem till allmänhetens förfogande. Sommaren 1936 kunde man för året räkna omkring 100,000 namn i vandrarhemsliggarna och antalet övernattningsöversteg 118,000.

Vandrarhemmen äro avsedda främst för svensk ungdom — studerande såväl som i yrkesarbete — vilken under ferier och

semester till fots eller per cykel eller på annat sätt önskar bege sig utanför hemortens gränser på ett sunt vandringsliv, men i mån av utrymme stå de också öppna för de vuxna svenskar och utlänningar som vilja hålla till godo med det enkla som bjuds. Förläggningen är ordnad i logement med 4—10 bäddar i varje, skilda för manliga och kvinnliga gäster. Bäddarna bestå av halmstrass, halmkudde, filt och vanligen en enkel säng. För den som icke medför eget sänglinne (sänglinne obligatoriskt) finnas enkla sovsäckar av lakansväv att hyra eller köpa. Logiavgiften i vandrarhemmen är densamma över hela landet, 50 öre per natt för STF:s medlemmar, 1 kr. för övriga nordbor (svenskar, danskar, finnar, isländare och norrmän), andra utlänningar erlägga 2 kr. per natt. Vintertiden är logiavgiften 50 öre högre. Speciellt för att tillgodose ungdomens intressen skapades jämsides med inrättandet av vandrarhemmen ett särskilt juniormedlemskap av Svenska turistföreningen gällande för den som ännu icke fyllt 20 år mot en medlemsavgift av kr. 2:50.

Om samtliga sina vandrarhem utger föreningen årligen en särskild broschyr kompletterad med uppgifter om avstånd, sevärdheter och utflykter rörande vandrarhemsorterna. Denna STF:s vandrarhemsförteckning ingår också i den Ungdomskalender, som tilldelas envar av STF:s juniormedlemmar.

Var och en som önskar begagna sig av STF:s vandrarhem måste vara beredd att vid anfordran uppvisa legitimation. För skolgrupper o. dyl. under ledare företes legitimation endast av ledaren. Den som ej kan förete någon som helst legitimation måste vara beredd på att kunna bli avvisad av vandrarhemmets tillsyningsman, vilken utövar omedelbar tillsyn över vandrarhemmet och också äger avvisa gäst, som ej iakttagit givna ordningsföreskrifter.

STF har i de större städernas omgivning ar iordningställt en typ av replipunkter, som stå vandrarhemmen nära, de s. k. raststugorna. Dessa äro avsedda att kring de större städerna underlätta naturälskares och friluftsvännens möjligheter att nyttja sin fritid till stärkande friluftsliv. Av sådana replipunkter upprätthåller föreningen för närvarande i Stockholms-trakten 14 raststugor (varav 10 i Södertörn och 4 i Roslagen) samt i Göteborgs omgivning 7 raststugor och i Skåne 1. Raststugorna äro som de förut omnämnda turiststugorna i fjälltrakterna utrustade med kokkärl och servis och så gott som alla erbjuda övernattningsmöjligheter i enkla bäddar med halmstoppade madrasser. Beställning av plats i raststugorna sker genom STF:s byråer. I raststugorna är som regel också anordnad enkel servering av kaffe, te eller annan förtäring.

STF:s publikationer.

Föreningens publikationsverksamhet skulle kunna med siffror belysas med talen: omkring 700 publikationer i över 10 miljoner exemplar, men dessa siffror gäve dock en svag bild av vad denna publikationsverksamhet betytt. Man behöver endast erinra om att det är Svenska turistföreningen, som givit vårt land hela serien av resehandböcker och turistkartor för att få en aning om betydelsen av dess publicistiska arbete. Svensken som för sin rekreations skull uppsöker främmande bygder inom sitt land reser ofta numera med turistföreningens små röda böcker och var och en som är intresserad för sin egen hembygd kan söka sig till samma källa för att få en överblick över platsens geografiska skapnad, historia och folkliv. Sverige har i STF:s resehandböcker, som nu utgått i mångfaldiga upplagor och för närvarande omfattar en serie om 20 volymer, fått sin egen Baeder-jämställd med den internationella föregångaren. Specialbeskrivningarna över Stockholm och Göteborg — "En bok om Stockholm" och "En bok om Göteborg" — förtjäna särskilt att nämnas.

Den redogörelse i allmänna drag som resehandböckerna ge, kompletteras av föreningens årsböcker. Turistföreningens årskrift representerar en gammal tradition inom svenskt organiserat turistväsen, men den som jämför de första årens tunna små häften med de förnäma praktalbum som numera årligen tillställas föreningens medlemmar får ett starkt intryck av hur djupt rotad och fast vuxen denna tradition är. Vad som numera ger årsskrifterna ett särskilt värde är att de alltsedan 1915 för varje enskilt år koncentrerats kring en samlad bygdebildning i regel med det ur forntida folkindelning framvuxna landskapet som grund. Ännu återstå tre sådana volymer att utge, men 1940 föreligger hela landet skildrat i lokalt orienterade essayer som på ett levande sätt komplettera resehandböckernas koncentrerade sammanställningar av fakta.

Redan för 25 år sedan kunde föreningens ledning om dess publikationer med viss stolthet ställa den frågan vad den långa raden årsskriftsbänd egentligen innehållit som berättigat påståendet att föreningens årsskrift varit ett av det svenska folkets viktigaste bildningsmedel under de sista årtiondena och svaret blev att den hade skildrat Sveriges bygder, berättat oss folkets liv och sed nu och fordom, låtit oss höra forsens dån och skogens sus, visat oss fjällhedens pinade matta och glaciärens stenfyllda panna och framför allt den hade talat om för oss, att allt detta och tusen andra ting finnas i ett gammalt land, vilket en knapp mansålder tidigare enligt skogeografien endast bestod av några hundratal namn på floder, sjöar, städer samt någon sparsam upplysning sådan som att "Vimmerby driver

oxhandel med 500 invånare". Det är den breda skildringen av svenska bygder som med turistföreningens årsskrift fått sitt eget organ i den svenska litteraturen.

Årsskriften har alltsedan 1887 varit åtföljd av en annan årspublikation för medlemmarna, före 1926 kallad cirkuläret, från detta år Svensk turistkalender, lämnande detaljerade redogörelser för föreningens organisation, verksamhet och annat.

Från och med 1933 lämnar föreningen sina medlemmar ännu en årspublikation, STF:s tidning. Denna har i första hand sökt följa aktuella tilldragelser på turistlivets område samt hålla medlemmarna och allmänheten underkunniga om STF:s verksamhet året igenom, men därutöver även innehållit artiklar av landskapligt och turistiskt intresse. Särskild omsorg har även här ägnats illustreringen.

Utöver dessa publikationer utger föreningen oavbrutet resplaner och vägvisare, kartor, planschverk och bilder. Icke minst föreningens kartproducerande verksamhet har utgjort ett värdefullt upplysningsarbete över Sverige. Här må nämnas föreningens Atlas över Sverige, vilken av föreningen utarbetades och utgavs i en upplaga av 135,000 ex. under åren 1923—1925 och kostnadsfritt tillställdes samtliga medlemmar.

Jämsides med sin publicistiska verksamhet har föreningen vid byrån i Stockholm upprättat ett mycket omfattande bildarkiv, f. n. omkring 70,000 bilder. Dess bilder, välkända såväl som undervisningsmaterial för skolorna som i planschverk m. m., ha också nyttjats vid ett stort antal utställningar, åskådliggörande Sverige såväl i hemlandet som utanför landets gränser. Bildarkivet omfattar utom fotografier även skioptikonbilder och filmer, vilka utlånas.

STF:s anslag till färder.

Vad betyder det icke för ungdomen i avlägsna landsdelar att redan under skolåren få tillfälle att komma ut på färd, att komma i kontakt med orter och trakter, som för den hittills endast varit geografiska begrepp, liksom för städernas ungdom att se något annat än hemstaden. STF har här sökt sträcka ut en hjälpande hand för att stimulera till färder och allt från 1895 har den årligen utdelat stipendier till skolgrupper i avsikt att härmed stimulera till klassvandringar sommartid och skidfärder vintertid. År efter år ha anslagen till denna verksamhet höjts och anslagssumman utgör nu årligen omkring 25,000 kr. Under årens lopp ha sålunda i runt tal utdelats 400,000 kr. för dessa sommar- eller vinterfärder. Föreningen har emellertid icke enbart genom anslag bidragit till anordnande — dit hör såväl tåg-hemsresorna i Jämtland och skolungdomens allmänna

fjällfärd som de under sista åren anordnade elitresorna till. Sylarna för STF:s premielever, en från varje svenskt läroverk eller folkskoleseminarium och inrättandet år 1936 av en särskild avdelning, STF:s skolresetjänst — sökt arbete för ungdomens reseliv. Den har icke mindre utsträckning verkat för att resorna skola företagas på rätta sättet — med vaket sinne och med känsla för natur- och kulturminnen.

icke blott till skolgångarna ha föreningens stipendier utgått. År 1919 började föreningen även genom stipendier, särskilt avsedda för kroppsarbetare, söka väcka dessas håg för färder av skilda slag, såväl studieresor i gamla kulturbygder som friluftsfärder både sommar och vinter, och sådana anslag ha därefter årligen utdelats. Dess önskan är att i möjligaste mån tillgodose det behov som föreligger inom folkets breda lager av vidgade möjligheter till resor och friluftsfärder och ett uttryck härför bildar den vid föreningens 50-årsjubileum år 1935 instiftade "Den svenska ungdomens färdefond", avsedd att främja studiefärder och friluftsliv i Sverige, särskilt bland svensk ungdom men även bland andra grupper av vårt folk, som ej utan ekonomiskt stöd kunna företaga resor. Fonden utgör en särskild stiftelse men den förvaltas av Svenska turistföreningen.

Också till universitetsungdomen lämnar föreningen reseunderstöd alltsedan 1898. Närmare preciserade bestämmelser för sådant understöd fastställdes genom avsättande år 1924 av medel till en särskild fond.

Svenska turistföreningen företrädes ute i landet av sina ombud. Den äger för närvarande omkring 3,200 ombud och är representerad på varje plats av någon betydelse i hela vårt land. Genom ombuden når man föreningen och det står öppet för varje välkänd man och kvinna, svensk eller utländsk, att inträda i föreningen. Årsavgiften utgör för årligt betalande medlem 5 kr., juniorer (ännu icke fyllda 20 år) kunna ingå som medlemmar mot halv årsavgift. Ständigt medlemskap erhålles mot 100 kr.

Efter något mer än 50 års arbete framstår Svenska turistföreningen såsom en riksorganisation, som målmedvetet och kraftigt arbetar för att vidga vår kunskap om svenskt land och folk. Såsom sådan har den vunnit ett starkt stöd inom alla svenska samhällsklasser.

Carl-Julius Anrick.

Loane 18 januari.
Lilja 7 februari
Gräbba 24 april

1938 års marknader.

Beteckningar.

† betecknar de frimarknader, å vilka Kungl. Maj:ts Befallningshavande uppgivit betydligare kreaturshandel äga rum. (kr. m.) betecknar marknader, som äro avsedda allenast för handel med kreatur, lantmannavaror och alster av inhemsk husslöjd.

Länen, inom vilka marknaderna å landet hållas, äro så förkortade:

Gtb. Göteborg.Bohus.	Krs. Kristianstads.	Vml. Värmlands.
Hal. Hallands.	Nbt. Norrbottens.	Vnl. Västernorrlands.
Jkp. Jönköpings.	Sdm. Södermanlands.	Ävb. Älvsborgs.
Jtl. Jämtlands.	lands.	Ögl. Östergötlands.
Klm. Kalmar.	Skb. Skaraborgs.	Örb. Örebro.
Krb. Kronobergs.	Vbt. Västerbottens.	

Januari.

Brälånda järnvägsstation (häst- o. kr. m.).	Filipstad (häst- o. kr. m.) 12	Säffle köping (häst- o. kr. m.), Vml. 11
Ävb. den 11	Karlstad (häst- o. kr. m.) 20	Örebro † 26—28
	Lycksele, Vbt. 13—15	

Februari.

Arjeplog, Nbt. den 10—12	Jokkmokk, Nbt. 3—4	Växjö (skinn- o. kr. m.) 16—17
Hova (kr. m.), Skb. 4	Uppsala (häst- o. kr. m.) 1	

Mars.

Falköping den 23	Marlestad (kr. m.) 16	Timmersdala (kr. m.), Skb. 18
Güllingstorp, Ävb. 22	Moholms järnvägsstation (kr. m.), Skb. 9	Vara köping (häst- markn.), Skb. 9
Lidköping (kr. m.) 15	Nossebro (häst- o. kr. m.), Skb. 30	Östersund (kr. m.) 9—12
Ljungby (kr. m.) 9	Nybro (hästmarkn.) 31	
Lund (häst- o. kr. m.) 30	Skara (häst- o. kr. m.) 19	
Lycksele, Vbt. 10—12		
Mahult (kr. m.), Hal. ... 11		

April.

Aneby järnvägsstation (kr. m.), Jkp. ... den 22	Gnesta (häst- o. kr. m.), Sdm. 5	Kristinehamn (häst- o. kr. m.) 13
Arvika (häst- o. kr. m.) 7	Gränna (kr. m.) 20	Lamhult (kr. m.), Krb. 12
Askersund (kr. m.) ... 13	Grästorp (kr. m.), Skb. 5	Lerbäck (kr. m.), Örb. 8
Brälånda järnvägsstation (häst- o. kr. m.), Ävb. 12	Gunnarp (kr. m.), Hal. 22	Linköping (häst- o. re- montmarkn.) 12
Burseryd (kr. m.), Jkp. 29	Götene (kr. m.), Skb. 12	Långaryd (kr. m.), Jkp. 6
Eskilstuna (hästmarkn.) 1	Halmstad (kr. m.) 13	Mellerudsköping (häst- o. kr. m.), Ävb. 2
Figeholm (kr. m.), Klm. 22	Hjo (kr. m.) 20	Motala (häst- o. kr. m.) 7
	Kalmar (hästmarkn.) 8	
	Karlstad (häst- o. kr. m.) 27	

Loane 19 Desember

Postunderrättelser.

Taxeringstabell för inrikes postförsändelser.

Brev		Blindskrift	
högsta vikt: 500 g		högsta vikt: 5 kg	
» mått: 45×30×5 cm		» mått = Trycksaker	
lokala		pr 1,000 g..... 5 öre	
övriga			
högst 20 g	10 öre	15 öre	
» 125 »	20 »	30 »	
» 250 »	30 »	45 »	
» 500 »	40 »	60 »	
Brevkort		Postförskott	
högsta mått: 15×10,5 cm		med postanvisning	
minsta » : 10×7 »		med inbetalningskort	
enkla..... 10 öre			
med betalt svar 20 »			
Trycksaker		Belopp	
högsta vikt: 1 kg		högst	
» mått: längd + bredd + tjocklek 90 cm, högsta längd 60 cm.		kr.	öre
I form av rulle: längd + dubbla diametern 1 m, högsta längd 80 cm.		5	15
Trycksakskort, utan omslag, minimum 10×7 cm.		50	25
högst 100 g	5 öre	100	35
» 200 »	10 »	250	45
» 500 »	25 »	500	55
osv. pr 100 g	5 »	750	65
Varuprov		1,000	75
högsta vikt: 500 g		För postförskott tillkommer vanlig befördringsavgift.	
» mått = Trycksaker		Inbetalningskort	
högst 200 g	10 öre	högst 5 kr.	10 öre
» 300 »	15 »	» 50 »	15 »
» 400 »	20 »	över 50 »	20 »
» 500 »	25 »	Paket	
Affärshandlingar		högsta vikt: 50 kg	
högsta mått o. vikt = Trycksaker		högst 1 kg	60 öre
lokala		» 3 »	90 »
övriga		» 5 »	120 »
högst 200 g	10 öre	osv. pr ytterl. 1 kg.....	60 »
» 300 »	15 »	Avgiften ökas för skrymmande paket med 50 % och för ilpaket med 100 % (lägst 1 kr.).	
» 500 »	25 »	Assurans	
osv. pr 100 g ...	5 »	högst 1,000 kr.	40 öre
Rekommendation.....		» 2,000 »	50 »
Expressutdelning		osv. pr ytterl. 1,000 kr. ...	10 »
Reklamation.....		Danmark, Estland, Finland, Island, Lettland, Norge	
Mottagningsbevis.....		Övriga utlandet	
		Inrikes	20 öre
			20 öre
			30 » †
			30 »
			50 »
			25 »
			† paket 60 öre

Taxeringstabell för postförsändelser till utlandet.

Danmark, Estland, Finland, Island, Lettland, Norge		Övriga utlandet	
		Brev*)	
högst 20 g	15 öre	högst 20 g	30 öre
» 125 »	30 »	» 40 »	50 »
» 250 »	45 »	» 60 »	70 »
» 500 »	60† »	» 80 »	90 »
† Brev över 250 g till Island och över 500 g till Danmark, Estland, Finland, Lettland, Norge taxeras som till övriga utlandet.		» 100 »	110 »
		» 120 »	130 »
		osv. pr ytterl. 20 g	20 »
		Brevkort	
		mått = inrikes	
enkla.....		10 öre	enkla..... 20 öre
med betalt svar		20 »	med betalt svar
		Korsband*)	
Per 50 g eller del därav 5 öre.		Per 50 g eller del därav 5 öre.	
(Lägsta avgiften för affärshandl. är 15 öre och för varuprov 10 öre.)		(Lägsta avgiften för affärshandl. är 30 öre och för varuprov 10 öre.)	
*) Högsta vikt för brev, affärshandlingar och trycksaker: 2 kg, för varuprov: 500 g. Högsta mått för samtliga försändelser: längd + bredd + tjocklek 90 cm, högsta längd 60 cm; i form av rulle: längd + dubbla diametern 1 m, högsta längd 80 cm.			
Uppgifter om andra försändelser till utlandet lämnas å postanstalterna.			

Adress skall vara tydlig och fullständig. Adressatens namn, titel, bostadsadress (by, gård eller i stad gata, husnummer och våning) samt postadress skola angivas. Innehar adressaten postbox eller fack, angives *Postbox nr* eller *Postfack* i stället för bostadsadressen. Å försändelsen böra även angivas avsändarens namn och adress.

Avsändare bör *själv frimärka* sina försändelser.

Förbud gäller mot postbefordran av explosiva, lättantändliga eller eljest farliga ämnen. Det är även förbjudet att sända spritdrycker i inrikes paket samt att göra skriftliga meddelanden i korsband. Pengar böra aldrig sändas i vanliga brevörsändelser.

I *postsparbanken* insatta medel förvaltas under statens garanti.

Telegraf- och telefonunderrättelser.

Telegram. För vanligt inländskt telegram utgör avgiften 50 öre för högst 5 ord med tillägg av 10 öre för varje överskjutande ord. För lokaltelegram utgör avgiften 50 öre för högst 10 ord med tillägg av 5 öre för varje överskjutande ord. Med lokaltelegram förstås i regel telegram, för vars inlämning, befördran eller avlämning till adressaten icke tages i anspråk vare sig telegrafledning eller telefonledning, som förbinder olika telefonstationer.

Lyxblankett för telegram kostar 50 öre.

Telefonabonnemang. För fortlöpande abonnemang å huvudapparat erlägges dels inträdesavgift — vanligen 20 kronor — dels abonnemangavgift, som för telefon i lägsta samtalsklassen i allmänhet utgör 17: 50 å 20 kronor i kvartalet, d. v. s. omkring 20 öre per dag. Närmare upplysningar erhållas å vederbörande Rikstelefonbyrå.

Rikssamtal. För inländska rikssamtal utgår för varje påbörjad tidsperiod om 3 minuter samtalsavgift, beräknad efter det geografiska avståndet (fågelvägsavståndet) över land mellan resp. taxestationer, enligt följande taxa:

då avståndet:	om samtalsperioden påbörjas	
	kl. 9—18 (sön- och helg- dagar kl. 9—15) eller kl. 23—7	kl. 7—9 eller kl. 18—23 (sön- och helg- dagar kl. 15—23)
icke överstiger 45 km . .	20 öre	20 öre
överstiger 45 men ej 90 km	30 »	30 »
» 90 » » 180 »	50 »	40 »
» 180 » » 270 »	70 »	50 »
» 270 » » 450 »	90 »	60 »
» 450 » » 630 »	110 »	70 »
» 630 » » 810 »	130 »	80 »
» 810 km	150 »	90 »

Fr. o. m. den 1 juli 1938 slopas de båda högsta avgiftsklasserna och utgår sålunda för alla samtal över 450 km en högsta periodavgift av 110 resp. 70 öre.

Taxa för express- och paketgods å Statens Järnvägar.

Expressgods mottages i resgodsmagasinet och befordras med första tåg, som avgår tidigast 30 minuter efter godsets inlämning. Avgiften betalas på avsändningsstationen och är lika stor som den för inskrivet resgod, ökad med 50 öre per 10 kg, dock minst 1 kr. För skrymmande gods höjes vikten med 50 procent.

Paketgods befordras enligt särskild fördelningsplan på samma sätt som ilstyckegod med såväl dag- som nattsnälltåg och med persontåg, så att godset kommer fram på kortast möjliga tid. Avgiften, som betalas på avsändningsstationen, är för

kilometer- avstånd	och kolly om				
	högst 50 kbdm			högst 150 kbdm	
	A 3 kg Kr	B 5 kg Kr	C 10 kg Kr	D 15 kg Kr	E 20 kg Kr
1—60	0.50	0.70	0.90	1.00	1.00
61—100	0.60	0.80	1.10	1.20	1.20
101—150	0.70	1.00	1.50	1.60	1.60
151—200	0.70	1.00	1.50	2.00	2.20
201—300	0.70	1.00	1.50	2.40	2.80
301—400	0.90	1.20	2.00	2.80	3.20
401—600	0.90	1.20	2.00	3.20	3.80
601—800	1.20	1.60	2.50	3.80	4.40
801—1000	1.20	1.60	2.50	4.00	5.00
1001—1200	1.50	2.00	3.00	4.60	5.80
över 1200	1.50	2.00	3.20	5.00	6.20

För kollin, som höra till vikterna A, B och C men äro större än 50 men ej 150 kubikdecimeter, utgå avgifterna efter tarifferna B, C och D. För kollin med större rymd än 150 kubikdecimeter utgår avgiften såsom för 30 kilogram ilgods.

Fraktsedlar för expressgods och paketgods tillhandahållas avgiftsfritt å stationerna.

Kycklingar den 12

L.M.N.

Enligt Kungl. Maj:ts nådiga Brev till K. Vet.-Akademien av den 29 februari 1924 skola de små almanackorna försälas häftade och skurna för **25 öre stycket**; kommandes den, som vågar stegra detta pris eller vid försäljningen av almanackor ej tillika är försedd med *häftade och skurna för 25 öre stycket*, att böta 50 kronor för varje gång sådant överträdes.

Värnpliktiga.

Tabell, som utvisar, till vilka årsklasser de *i regel* höra, som under år 1938 äro värnpliktiga, ävensom deras födelseår och det år, med vars utgång de upphöra att vara värnpliktiga.

Års-klass	Födda år	Värnplik-ten upp-hör med utgången av år	Års-klass	Födda år	Värnplik-ten upp-hör med utgången av år
1938	1918	1963	1923	1903	1948
1937	1917	1962	1922	1902	1947
1936	1916	1961	1921	1901	1946
1935	1915	1960	1920	1900	1945
1934	1914	1959	1919	1899	1944
1933	1913	1958	1918	1898	1943
1932	1912	1957	1917	1897	1942
1931	1911	1956	1916	1896	1941
1930	1910	1955	1915	1895	1940
1929	1909	1954	1914	1894	1939
1928	1908	1953			
1927	1907	1952			
1926	1906	1951			
1925	1905	1950			
1924	1904	1949			

Till beväringen höra dessutom klas-serna A och B.

Till klass A hänföres, därest de icke enligt nedanstående skola hänföras till klass B, de värnpliktiga, som innehaft fast anställning vid krigsmakten under sammanlagt minst två år eller under kortare tids fast anställning vid hären eller dess reserv fullgjort rekrytutbildning och två repetitionsövningar samt uttagits eller omförs till linjejänst.

Till klass B hänföres de som avlagt studentexamen eller blivit flyttade till, tillhöra eller tillhört gymnasiets högsta ring eller lyceets högsta krets vid all-mätt läroverk eller som förvärvat ett kunskapsmätt, som enligt särskilda be-stämmelser anses svara däremot, de som blivit uttagna för utbildning till pluton-chef eller motsvarande befattning och de som vid navigationskola avlagt sjö-kepsens- eller styrmansexamen eller maskinistexamen av första eller andra klass. Av dessa tillhöra de, som avlagt medicine kandidat-, veterinär-, tand-läkar- eller farmacie kandidatexamen eller avgångsexamen från högre teknisk läroanstalt, beväringen under hela sin värnpliktstid.

Kooperativa förbundets utveckling åren 1899-1936.

År	Antal konsumtions-föreningar 1)	1000 försäkr.-i ansl. förs.-för 2)	I tusental kronor							Över-skott	Omsättning i mil. kr.
			Insats- och aktie-kapital	Reserv-fonder	Fonder, eget kapital	Summa eget kapital 3)	Industrifond och skattefond	Fonder, ej eget kapital	Över-skott		
99	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
04	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
05	100	—	3	1	—	—	—	—	—	—	17
06	178	—	14	9	4	65	—	—	—	—	38
07	303	—	40	22	12	149	—	—	—	—	75
08	376	—	61	45	17	193	—	—	—	—	70
09	385	—	70	72	23	206	—	—	—	—	41
10	391	—	79	90	26	275	—	—	—	—	80
11	469	23	113	121	29	359	—	—	—	—	96
12	514	27	158	165	38	473	—	—	—	—	112
13	557	32	205	213	45	572	—	—	—	—	109
14	584	47	255	238	1	726	—	—	—	—	152
15	675	59	315	401	1	1,012	—	—	—	—	295
16	771	78	401	558	42	1,407	—	—	—	—	406
17	820	98	527	764	94	1,793	—	—	—	—	408
18	843	120	999	970	97	2,340	—	—	—	—	274
19	914	145	1,774	1,087	101	3,696	—	—	—	—	734
20	943	191	2,289	1,456	101	4,207	—	—	—	—	361
21	924	204	2,639	1,584	—	4,602	—	—	—	—	384
22	898	212	4,296	1,938	600	4,945	—	—	—	—	1,491
23	886	230	5,919	3,889	—	5,991	—	—	—	—	982
24	876	251	6,811	4,563	3,525	11,764	—	—	—	—	1,664
25	871	275	7,938	5,675	3,543	13,830	—	—	—	—	1,887
26	846	300	15,395	6,609	3,724	15,593	2,374	—	—	—	2,284
27	824	324	21,352	8,620	4,549	18,144	8,223	—	—	—	63
28	797	343	23,070	11,363	4,100	23,292	8,368	—	—	—	65
29	763	375	31,301	15,251	5,204	29,660	8,123	—	—	—	187
30	731	403	34,421	17,920	6,075	35,204	8,345	—	—	—	263
31	697	424	38,565	21,239	6,132	41,825	8,345	—	—	—	565
32	675	440	42,699	25,302	4,762	45,608	6,225	—	—	—	937
33	650	459	46,962	30,177	4,165	49,714	6,041	—	—	—	1,314
34	635	482	49,043	34,232	1,388	54,244	5,972	—	—	—	746
35	624	503	51,666	38,026	1,638	60,820	5,958	—	—	—	5,154
36	633	530	61,206	43,390	1,954	64,356	6,045	—	—	—	5,441

1) S. H. F. och dess föreningar räknade som en t. o. m. 1931.

2) Anslutna försäkringsföreningar: Folket och Samarbeta.

3) Efter disposition av överskottet och avdrag av aktier och insatser i dotterföretag.

4) Produktionsfond 553, forskningsfond 225, utbildningsfond 536.

5) Glödlampsfond 84, pensionsfond 662.

6) Produktionsfond 4,400, pensionsfond 754.

7) Produktionsfond 4,402, pensionsfond 1,039.

